

Helge Nome Næsheim og Ylva Lohne

**Kartlegging av bruken av
deltid i arbeidslivet**

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the different research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, desember 2003
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-6521-5 Trykt versjon
ISBN 82-537-6522-3 Elektronisk versjon
ISSN 0806-2056

Emnegruppe

0601

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå/230

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	:
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	(.)

Sammendrag

Helge Nome Næsheim og Ylva Lohne

Kartlegging av bruken av deltid i arbeidslivet

Rapporter 2003/22 • Statistisk sentralbyrå 2003

Utgangspunktet for denne rapporten er en forespørsel fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet om en kartlegging av omfanget av deltidsarbeid i arbeidslivet med fokus på tilbudssiden. I rapporten beskrives bruken av deltid innen ulike yrker og næringer og etter bakgrunnsvariabler som kjønn, alder, utdanning og barn. I tillegg beskrives undersysselsettingen blant de deltidssysselsatte. Rapporten bruker Arbeidskraftundersøkelsene (AKU) som datakilde, og er avgrenset til årene 1993, 1997 og 2002.

I 4. kvartal 2002 arbeidet 600 000 personer deltid ifølge AKU. Dette utgjorde 26,5 prosent av alle sysselsatte. Blant kvinner var andelen 43 prosent og blant menn 11 prosent. Forskjellen i deltidsandel mellom kvinner og menn synker med utdanningsnivået.

De fleste som arbeidet deltid karakteriserte seg selv som yrkesaktive, 68 prosent. Dernest kommer gruppen som arbeidet deltid mens de var under utdanning, 21 prosent. De resterende gruppene av deltidssysselsatte består av eldre, arbeidstakere med svekket helse og hjemmearbeidende, med en svakere tilknytning til arbeidsmarkedet. Det er langt mer vanlig at deltidssysselsatte kvinner oppgir yrkesaktiv som sin hovedaktivitet (74 prosent), enn menn (47 prosent). Det er en høyere andel av kvinner med barn som arbeider deltid, enn kvinner uten barn, særlig i gruppen kvinner med barn mellom 3-6 år går andel deltidssysselsatte opp.

Yrker med høyt innslag av deltid er salgs- og serviceyrker, rengjøring o.l. I disse gruppene oppgir over 50 prosent av de sysselsatte at de arbeider deltid. Som følge av dette har man også høye deltidsandeler i næringer med et høyt innslag av slike yrker - helse- og sosialtjenester, varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet.

Om lag 13 prosent av de deltidssysselsatte var undersysselsatte. I AKU anvender man begrepet undersysselsatte om deltidssysselsatte som har forsøkt å få lengre arbeidstid, og som kan begynne med dette i løpet av en måned. Det var 58 000 kvinner mot 23 000 menn som var undersysselsatte 4. kvartal 2002. Hvis ønskene om økt arbeidstid blant de undersysselsatte skulle innfri, ville det tilsvare en økning på til sammen 29 000 årsverk.

Prosjektstøtte: Arbeidet er utført som oppdrag fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet

Innhold

1. Innledning.....	9
2. Deltid som tilpasning i arbeidsmarkedet.....	10
3. Definisjon av deltid og valg av datakilde.....	11
3.1. Definisjon av deltid i AKU	11
3.2. Definisjon av undersysselsatt	12
4. Hvem arbeider deltid?	13
4.1. Hovedsaklig virksomhet.....	13
4.2 Fordeling på alder og kjønn	13
4.3. Fordeling på utdanning	14
4.4. Fordeling på barn	14
5. Hvor mye arbeider de deltidsansatte?	15
5.1. Avtalt arbeidstid	15
5.2. Arbeidstidsordninger	15
5.3. Fravær fra arbeid	15
6. Hvor arbeider de deltidssysselsatte?.....	17
6.1. Fordeling på yrke	17
6.2. Fordeling på næring	17
6.3. Fordeling på kommunetype	17
7. Hvor mye ønsker de deltidssysselsatte å arbeide?	19
7.1. Ønsket arbeidstid	19
8. Sammenligning over tid og mellom land	20
8.1. Utvikling fra 1972	20
8.2. Sammenligning med andre europeiske land	20
9. Oppsummering.....	22
Vedlegg	
A. Om gruppering etter hovedsakelig virksomhet i AKU.....	23
B. Tabeller	24
Tidligere utgitt på emneområdet	60
De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter	61

Tabellregister

4. Hvem arbeider deltid?	
4.1. Sysselsatte etter deltid, undersysselsetting, kjønn, hovedaktivitet, alder, utdanning og barn. 4. kvartal 2002.	
1 000 og prosent	14
5. Hvor mye arbeider de deltidsansatte?	
5.1. Sysselsatte i alt etter deltid, undersysselsetting, kjønn, avtalt arbeidstid, fravær og arbeidstidsordning.	
Prosent. 2002	16
6. Hvor arbeider de deltidssysselsatte?	
6.1. Sysselsatte i alt etter deltid, undersysselsetting, kjønn, yrke og næring. Prosent. 4. kvartal 2002	18
8. Sammenligning over tid og mellom land	
8.1. Deltidssysselsatte etter kjønn og arbeidstid i prosent av sysselsatte i alt. Årsgjennomsnitt 1972- 2002	20
8.2. Andel deltidssysselsatte av alle sysselsatte i EU og EFTA land 2002. Prosent	21
8.3. Vanlig avtalt arbeidstid heltid/deltid i EU og EFTA land 2002. Timer pr. uke	21
Vedlegg	
B1. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Prosent. 4. kvartal 2002	24
B2. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Prosent. 4. kvartal 1997	25
B3. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Menn. Prosent. 4. kvartal 2002	26
B4. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Menn. Prosent. 4. kvartal 1997	27
B5. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Kvinner. Prosent. 4. kvartal 2002	28
B6. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Kvinner. Prosent. 4. kvartal 1997	29
B7. Deltidssysselsatte etter kjønn og alder. Prosent. 4. kvartal 2002	30
B8. Sysselsatte etter heltid/deltid, kjønn og alder. Prosent. 4. kvartal 1993 og 1997	31
B9. Sysselsatte etter arbeidstid og kjønn. Prosent. 4. kvartal 2002	32
B10. Sysselsatte etter arbeidstid og kjønn. Prosent. 4. kvartal 1993 og 1997	32
B11. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet, utdanningsnivå og kjønn. Prosent. 4. kvartal 2002	33
B12. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet, utdanningsnivå og kjønn. Prosent. 4. kvartal 1997	33
B13. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og alderen på yngste barn. Prosent. 4. kvartal 2002	34
B14. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og alderen på yngste barn. Prosent. 4. kvartal 1993 og 1997	34
B15. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og årsak til fravær. Prosent. 4. kvartal 2002	35
B16. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og årsak til fravær. Prosent. 4. kvartal 1993 og 1997	36
B17. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og næring. Prosent. 4. kvartal 2002	37
B18. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og næring. Prosent. 4. kvartal 1997	38
B19. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og næring. Prosent. 4. kvartal 1993	39
B20. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og arbeidstidsordning. Prosent. 2. kvartal 2002	40
B21. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og arbeidstidsordning. Prosent. 2. kvartalstall 1997	41
B22. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og kommunetype. Prosent. 4. kvartal 2002	42
B23. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og kommunetype. Prosent. 4. kvartal 1997	43
B24. Deltid sysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og 2siffer yrke. Prosent.	
4. kvartal 2002	44
B25. Deltid sysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og 2siffer yrke. Menn. Prosent.	
4. kvartal 2002	45
B26. Deltid sysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og 2siffer yrke. Kvinner. Prosent.	
4. kvartal 2002	46
B27. Deltid sysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet, kjønn og alder. Prosent.	
4. kvartal 2002	47
B28. Deltid sysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet, arbeidstid og kjønn. Prosent.	
4. kvartal 2002	48
B29. Deltid sysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet, utdanningsnivå og kjønn. Prosent.	
4. kvartal 2002	48
B30. Deltid sysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og alderen på yngste barn. Kvinner.	
Prosent. 4. kvartal 2002	49
B31. Deltid sysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og årsak til fravær. Prosent.	
4. kvartal 2002	49
B32. Deltidssysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og næring. Prosent.	
4. kvartal 2002	50

B33. Deltidssysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og arbeidstidsordning. Prosent. 4. kvartal 2002	51
B34. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Prosent. 4. kvartal 1997 og 2002.....	52
B35. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Menn. Prosent. 4. kvartal 1997 og 2002.....	53
B36. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Kvinner. Prosent. 4. kvartal 1997 og 2002	54
B37. Sysselsatte etter heltid/deltid, kjønn og alder. Prosent. 4. kvartal 1993, 1997 og 2002	55
B38. Sysselsatte etter heltid/deltid, kjønn og arbeidstid. Prosent. 4. kvartal 1993, 1997 og 2002	55
B39. Sysselsatte etter heltid/deltid, kjønn og utdanningsnivå. Prosent. 4. kvartal 1993, 1997 og 2002.....	56
B40. Sysselsatte etter heltid/deltid og alderen på yngste barn. Prosent. 4. kvartal 1993, 1997 og 2002	56
B41. Sysselsatte etter heltid/deltid, kjønn og årsak til fravær. Prosent. 4. kvartal 1993, 1997 og 2002	56
B42. Sysselsatte etter heltid/deltid, kjønn og næring. Prosent. 4. kvartal 1993, 1997 og 2002	57
B43. Sysselsatte etter heltid/deltid, kjønn og arbeidstidsordning. Prosent. 4. kvartal 1997 og 2002.....	58
B44. Sysselsatte etter heltid/deltid, kjønn og kommunetype. Prosent. 4. kvartal 1997 og 2002.....	59

1. Innledning

Denne rapporten kartlegger omfanget av deltidsarbeid i arbeidslivet, med fokus på tilbudssiden. Vi beskriver det deltidsarbeidet som faktisk er realisert i markedet, i tillegg omtales også den gruppen av deltidsarbeidende som ønsker lengre arbeidstid. Rapporten går ikke inn på innholdet i deltidsjobbene i form av ulike arbeidsmiljøvariable. Videre ser vi ikke på de deltidssyssel-sattes lønninger. Rapporten er heller ikke et forsøk på analysere årsakene til deltidsarbeid. Gjennom de valg som er gjort ved beskrivelse av deltidsarbeidet, vil det imidlertid trekkes fram variable som også vil være relevante i en analyse av årsaker. Vi starter derfor rapporten med noen korte betraktninger om deltid som tilspasning i arbeidsmarkedet (kapittel 2).

Notatet er ellers disponert slik at vi gjennomgår problemstillinger knyttet til definisjon av deltid i kapittel 3. Bruken av deltid kartlegges ved å gi en beskrivelse av hvem som arbeider deltid i (kapittel 4), hvor mye de arbeider (kapittel 5) og hvor de arbeider (kapittel 6). Deretter beskrives hvorvidt deltidssyssel-satte ønsker lengre arbeidstid, dvs. undersysselsetting i kapittel 7. Til slutt følger en kort sammenligning av andel deltidssysselsatte over tid og mellom europeiske land i kapittel 8.

2. Deltid som tilpasning i arbeidsmarkedet

Generelt kan en si at de som tilbyr arbeid setter nytten av å arbeide opp mot alternativ bruk av tiden. Den mest opplagte nytte av å arbeide er at dette gir inntekt som kan brukes til kjøp av varer og tjenester i dag og i framtiden (rettigheter til trygd osv.). Nytten kan også være ønske om å delta i et sosialt fellesskap, interesse for arbeidet og kanskje en opplevelse av at å arbeide er noe man bør gjøre. Disse fordelene veies opp mot det man får igjen ved å være utenfor arbeidsmarkedet. Dette kan være rene inntektmessige forhold som at man har alternative inntekter hvis man ikke arbeider (f.eks. pensjoner) eller man kan direkte redusere utgifter ved f.eks. selv å bruke tid på omsorg for egne barn i stedet for å betale barnehageplass, skolefritidsordning osv. Nytten ved ikke å bruke tid på arbeid vil også ligge i det å kunne delta mer i andre aktiviteter. Fordi folks forutsetninger er forskjellige og preferansene er ulike, kunne man tenke seg at tilbuddet av arbeid varierte nærmest kontinuerlig fra 0 timer i uka (ønsker ikke å arbeide) til timetall langt over normal heltid. At mange tilbyr deltidsarbeid er således ikke noe overraskende.

For at tilbyrerne av arbeid skal få realisert sine ønsker er de imidlertid avhengig av at det også er noen som etterspør deres arbeidskraft. Det statistikken viser av deltidssysselsetting er den som realiseres i markedet. For mange av de som tilbyr arbeidskraft vil dette være deltid de selv ønsker, mens det for en del vil være noe de har fordi de ikke fikk et heltidsarbeid. Videre vil det være noen som ønsket deltidsarbeid som ikke fikk arbeid i det hele tatt (helt arbeidsledige) og noen som ønsket deltidsarbeid kan ha tatt heltidsarbeid fordi de av ulike grunner ikke fikk det deltidsarbeidet de ønsket. I denne rapporten beskriver vi primært det deltidsarbeidet som faktisk er realisert i markedet, men vi omtaler også den gruppen av deltidsarbeidende som ønsker en lenger arbeidstid.

Etterspørslsiden i arbeidsmarkedet er ikke bare opptatt av totaltilgangen av arbeidskraft, men vil også kunne ha ønske om å bruke deltidssysselsetting som sådan i sin tilpasning. Deltid gir en fleksibilitet der hvor behovet for arbeidsinnsats svarer til mindre enn en heltidsstilling. Dette kan blant annet skyldes

produksjonstekniske forhold, det markdet de står overfor ved salg av sine produkter og de rammebetingelser som myndighetene fastlegger. Eksempler på slike forhold er at jobben må gjøres innenfor en kort tidsperiode og det kan være vanskelig å kombinere den med andre oppgaver i samme bedrift, f.eks. avisbud. Særlig i små bedrifter vil en del spesielle oppgaver totalt sett ikke svare til en hel stilling og samtidig være vanskelig å kombinere med andre oppgaver f.eks. renhold. Ønske om å bruke deltidsansatte gjelder ikke bare for finjustering av totalt volum, men også for å tilpasse bruken av arbeidskraft til når på døgnet/i uka produksjonen skal skje, f.eks. ut fra åpningstider og kundetilstrømming i varehandelen. Offentlige krav til bemanningsnormer innen visse sektorer er eksempler på at krav fra myndighetene kan medføre behov for bruk av deltidssysselsetting.

Arbeidsgiverne vil i noen grad kunne foreta tilpasning av bruken av arbeidskraft også på annen måte enn ved bruk av deltid blant egne ansatte. Alternativer kan f.eks. være bruk av overtid, innleie av arbeidskraft og outsourcing av oppgaver/kjøp av tjenester.

3. Definisjon av deltid og valg av datakilde

Internasjonale statistiske anbefalinger har ingen klar definisjon av deltid. I dette notatet anvender vi den definisjonen som er brukt i Arbeidskraftundersøkelsen (AKU). Et viktig argument for dette er at AKU brukes som hovedkilde for data om arbeidstid (både i Norge og internasjonalt).

AKU gjennomføres hver måned ved at et utvalg på om lag 8 000 personer intervjues om sin tilknytning til arbeidsmarkedet i en referanseuke denne måneden. Alle årets uker blir kartlagt, men for de enkelte intervjuobjektene er det situasjonen i én bestemt uke opplysningsreferatet seg til. Hver enkelt deltakende i AKU i alt åtte ganger i løpet av åtte påfølgende kvartaler. Siden AKU er en utvalsundersøkelse, er det en viss usikkerhet knyttet til tallene.

Den registerbaserte arbeidsmarkedsstatistikken gir også tall for avtalt arbeidstid, men har en mindre presis avgrensning av heltid enn AKU og har færre bakgrunnsvariable. Registerstatistikken gir heller ikke anledning til å se på arbeidstidsordninger som skift/turnus eller hvorvidt en arbeidstaker har ønske om å jobbe mer (undersysselsetting). For de minste jobbene er dessuten kvaliteten på arbeidstidsdataene spesielt usikker. Den registerbaserte statistikken er imidlertid en totaltelling og kan dermed gi tall for små grupper, f.eks. sykepleiere i næringen sykehustjenester.

AKU er likevel mest hensiktsmessig å bruke som datakilde fordi den dekker alle sysselsatte, har et svært stort utvalg til å være utvalsundersøkelse, definerer deltid presist, gir en bred beskrivelse av arbeidstid og inneholder mange bakgrunnsvariable.

3.1. Definisjon av deltid i AKU

Vi skal først kort beskrive definisjonen av deltid i AKU og deretter drøfte sider ved denne.

"Deltidsarbeidende er en person som har en avtalt arbeidstid i uka som er under 32 timer, eller der hvor den avtalte arbeidstiden er mellom 32 og 37 timer og personen svarer at dette er et deltidsarbeid. For personer som ikke har noen avtalt arbeidstid, f.eks.

selvstendig næringsdrivende, brukes den vanlige ukentlige arbeidstiden i stedet for avtalt tid."

I AKUs definisjon vil personer som har arbeid hvor heltid er avtalt å være under 32 timer i uka automatisk bli definert som deltidssysselsatte. I visse jobber vil dette kunne forekomme, f.eks. i deler av oljebransjen. Tallet på deltidssysselsatte blir derfor noe for høyt i denne næringen.

3.1.1. Person/jobb

I AKU defineres deltid med utgangspunkt i en person. Personer med flere deltidsjobber som samlet gir heltid vil derfor i AKU bli definert som en heltidsarbeidende. I AKU spør man om arbeidstid med utgangspunkt i en jobb. I en jobb skal det finnes en arbeidsavtale mellom arbeidsgiver og arbeidstaker som regulerer en rekke forhold, herunder arbeidstid. Heltid/deltid kan derfor også defineres i forhold til begrepet jobb (heltids- og deltidsjobber).

I følge AKU var det 600 000 deltidssysselsatte i 4.kvartal 2002. Antall deltidsjobber vil imidlertid være vesentlig høyere enn dette fordi en del deltidssysselsatte har mer enn en jobb. Videre vil en del personer ha blitt definert som heltidsarbeidende fordi de har flere deltidsjobber som samlet gir en arbeidstid som svarer til heltid. Endelig vil det være en del personer med heltidsjobb som hovedarbeidsforhold som har en bijobb i form av en deltidsjobb. Nedenfor følger tall for dette i 4.kvartal 2002.

- 600 000 deltidssysselsatte
- + 57 000 bijobber blant deltidssysselsatte
- + 79 000 jobber for personer hvor summen av deltidsjobbene gjør de til heltidsysselsatte.
- + 84 000 bijobber for sysselsatte hvor hovedjobben er heltidsjobb.
- = 820 000 deltidsjobber.

I AKU registreres bare inntil en bijobb pr person i referanseuknen for statistikken, de eventuelle øvrige bijobber personen har, kommer derfor ikke med.

I dette notatet har vi valgt å konsentrere oss om deltidssysselsatte definert som i AKU, dvs. med utgangspunkt i person.

3.1.2. Avtalt/faktisk arbeidstid

Definisjonen av deltid i AKU baserer seg på avtalte timer slik dette er nedfelt i arbeidsavtalen. Mange vil i en gitt uke, som er referanseperioden i AKU, ha en faktisk arbeidstid som avviker fra denne på grunn av sykdom, ferie, permisjoner, overtid, mertid osv. I AKU spørres det også om den faktiske arbeidstiden slik at man kan se hvor store avvikene er i forhold til avtalt arbeidstid for ulike grupper. Faktisk arbeidstid er den tiden arbeidstakeren har vært på jobb, dvs. minus feriedager, sykdom osv. og pluss eventuell overtid. Ved at man bruker avtalte timer i definisjonen, får man et bilde på normalsituasjonen for den enkelte. En del arbeider imidlertid mer enn avtalt uten at dette ligger i selve arbeidsavtalen. Det kan f.eks. gjelde innen helsevesenet hvor folk på deltid ofte tar ekstravakter. Dels kan dette være etter press/ønske fra arbeidsgiver (for å bøte på manglende bemanning ved sykdom, ferie vakanser osv.) og dels kan det være at den enkelte selv ønsker større fleksibilitet ved å kunne variere sin arbeidstid på kort varsel. Totalt sett vil likevel avtalt arbeidstid trolig gi et mer korrekt bilde av folks normalsituasjon enn faktisk arbeidet tid.

Ikke alle lønnstakere har arbeidstiden fastlagt som del av arbeidsavtalen. For disse spør man i AKU etter hva som er den gjennomsnittlige arbeidstiden og definerer deltid med basis i denne. I 4. kvartal 2002 var det 117 000 deltids lønnstakerjobber som var uten avtale om arbeidstid. For lønnstakere med en avtalt arbeidstid som varierer fra uke til uke, f.eks. knyttet til skift- eller turnusarbeid, bruker man den gjennomsnittlige avtalte arbeidstiden.

I jobber som selvstendig næringsdrivende foreligger ingen arbeidsavtale og følgelig heller ingen avtale om arbeidstid. Man behandler disse likevel i statistikken som om de har inngått en avtale med seg selv og bruker den gjennomsnittlige/vanlige arbeidstiden ved klassifikasjon i heltid/deltid. I 4. kvartal 2002 var det 76 000 deltidsjobber som selvstendig næringsdrivende (mens det er 33 000 personer som oppgir at de arbeider deltid blant selvstendig næringsdrivende)

3.1.3. Referanseperiode og tidsserie

I AKU måles arbeidsmarkedstilknytning i forhold til en bestemt uke. Dette kalles referanseuken, og intervju-objektene blir kontaktet like etter utgangen av denne. Utvalget er imidlertid spredt utover alle årets uker slik at man får gjennomsnittstall for kvartal/år som er representative.

Vi har valgt å lage tabeller for 4. kvartal hvert år. Årsaken til at vi gjør dette og ikke velger års-gjennomsnitt er at tall for 4. kvartal gir et bedre

uttrykk for normalsituasjonen folk er i, og vi får mindre brudd i tidsserien. Noen grunner til dette er:

- Tall for 3. kvartal og delvis 2. kvartal er preget av ferietid hvor en del personer, særlig ungdom, har et annen tilknytning til arbeidsmarkedet enn vanlig. Vi har imidlertid også noe av dette i 4. kvartal i forbindelse med julejobber i bl.a. varehandel.
- I 1996 ble referanseukene i AKU endret slik at vi etter 1996 fikk med oss flere typiske ferieuker. 4. kvartal er mindre påvirket av dette enn særlig 2. og 3. kvartal.

Man kunne også tenke seg å utvide deltidsbegrepet gjennom å se på en mye lengre referanseperiode, f.eks. ett år. Da kunne også personer som i en referanseuke arbeider heltid, bli deltidssysselsatte fordi de bare har arbeidet en del av året. Det vil si at man også ser på kortvarige jobber, f.eks. sesongarbeid som en form for deltid. Vi går imidlertid ikke videre på dette i foreliggende rapport.

3.2. Definisjon av undersysselsatt

I AKU anvender man begrepet undersysselsatte om deltidssysselsatte som har forsøkt å få lengre arbeidstid, og som kan begynne med dette i løpet av en måned. Kravet om aktiv søking og rask tilgjengelighet er de samme type kriterier som anvendes ved måling av arbeidsledighet. Undersysselsatte kan derfor sies å være personer som er delvis arbeidsledige.

I AKU spørres de deltidssysselsatte om de ønsker lengre arbeidstid gitt at inntekten øker tilsvarende. I 4. kvartal 2002 var det 138 000 som svarte at de ønsket lengre arbeidstid. På spørsmål om de har gjort noe for å få mer arbeid reduseres tallet til 86 000. På spørsmål om de kan begynne med mer arbeid i løpet av en måned reduseres tallet ytterligere til 80 000, og det er denne gruppen som omtales som undersysselsatte i AKU.

4. Hvem arbeider deltid?

600 000 personer arbeidet deltid i følge AKU i 4 kvartal 2002. Dette utgjorde 26,5 prosent av alle sysselsatte.

Personer som arbeider deltid er en svært sammensatt gruppe. De kan deles opp etter en rekke dimensjoner som dessuten kan krysses med hverandre. Vi starter med å dele de deltidsarbeidende inn i noen hovedgrupper som for mange sier noe om bakgrunnen for at de arbeider deltid.

4.1. Hovedsaklig virksomhet

I AKU spørres alle deltidssysselsatte om hva de mener er sin "hovedsaklige virksomhet". I intervjuet gis ingen definisjon av hovedsaklig virksomhet, men intervjueren leser opp 8 svaralternativ. De fleste personer vil være i en situasjon hvor mer enn ett alternativ kan være aktuelt. Fordelingen man får fram vil derfor ha preg av å være subjektivt bestemt. Ved en viss reggruppert av alternativene, mener vi likevel å kunne få fram en brukbar hovedinndeling av de deltidssysselsatte.

Ut fra svaralternativene, har vi valgt å dele de inn i følgende fem hovedgrupper:

- Yrkesaktive (sysselsatte og arbeidsledige)
- Personer under utdanning
- Personer på alderspensjon, førtidspensjon (over 60 år) og hjemmearbeidende over 65 år.
- Personer med svekket helse (under 65 år) og på førtidspensjon (under 60 år)
- Hjemmearbeidende

I vedlegg A er de fem hovedgruppene etter aktivitet nærmere beskrevet.

De deltidssysselsatte består i hovedsak av to grupper med hensyn til hovedaktivitet. Den største gruppen (68 prosent) er de som ser deltakelse i arbeidslivet som sin hovedaktivitet - de yrkesaktive. Den andre store gruppen av deltidssysselsatte er de som oppgir primært å være under utdanning (21 prosent). Hver av gruppene med de som betrakter seg som alderspensionist, ufør eller hjemmearbeidende utgjør under 5

prosent av de deltidssysselsatte (beregnet utfra vedleggstabell B7).

4.2 Fordeling på alder og kjønn

Av sysselsatte i alt arbeidet 26,5 prosent deltid ifølge AKU 4.kvartal 2002. For kvinner er deltid klart vanligere enn for menn. 43,3 prosent av alle sysselsatte kvinner arbeidet deltid mot bare 11,4 prosent av alle sysselsatte menn. Vedleggstabell B37 viser at deltidsandelen generelt har gått noe ned, fra 27,2 i 1993 til 26,5 i 2002. For menn er det imidlertid blitt noe mer utbredt med deltidsarbeid, fra 10 til 12 prosent. Denne utviklingen gjelder for alle aldersgrupper av menn. Deltidsandelen blant kvinner har sunket, fra 48 til 43 prosent. Denne tendensen gjelder særlig i aldersgruppene fra 30 år og oppover.

Det at deltid er en mer utbredt tilpasning til arbeidsmarkedet for kvinner enn menn, gjenspeiler seg i at deltidssysselsatte kvinner i mye større grad enn menn, oppfatter seg som yrkesaktive. Det er 74 prosent av deltidssysselsatte kvinner som betrakter seg som yrkesaktive, mot 47 prosent av tilsvarende gruppe menn (beregnet utfra vedleggstabell B7). For menn er altså deltidsarbeid en mye mindre vanlig tilpasning enn for kvinner og i tillegg er det færre av mennene som arbeider deltid som ser dette som sin hovedaktivitet.

Inndelingen vi har laget etter hovedsakelig virksomhet, er delvis knyttet sammen med faser i livsløpet. Ikke overraskende er de fleste deltidssysselsatte som oppgir utdanning som viktigste aktivitet, i aldersgruppen 16-19 år (46 prosent, se vedleggstabell B7). For deltidssysselsatte med svekket helse er drøyt 60 prosent over 50 år. Det er en større andel kvinner enn menn under 50 år i denne gruppen. Det gjenspeiler trolig større kjønnforskjeller i helsetilstand enn at deltidsarbeid er ulikt brukt. Hjemmearbeidene deltidssysselsatte har en topp i aldersgruppen 30-39 år men er ellers relativt jevn fordelt etter alder.

Den største gruppen av deltidssysselsatte, de som anser seg selv som yrkesaktive, fordeler seg med rundt 25 prosent på hver av de tre aldersgruppene 30-39 år, 40-49 år og 50-59 år (vedleggstabell B7). Det er særlig

kvinner hvor konsentrasjonen på disse aldersgruppene er klar. For mennene fordeler de seg noe mer jevnt utover alle aldersgrupper men med en topp i aldersgruppen 50-59 år.

4.3. Fordeling på utdanning

Andelen av de sysselsatte som arbeider deltid synker med økende utdanningsnivå (tabell 4.1). For sysselsatte med utdanning på grunnskolenivå var andelen deltidssysselsatte 41 prosent, mens den blant de med utdanning på høgskole- og universitetsnivå, var 21 prosent. Forskjellen mellom kvinner og menn i bruken av deltid synker med økende utdanningsnivå. For sysselsatte med lavest utdanning var det 63 prosent kvinner som arbeidet deltid mot 22 prosent menn, dvs. en forskjell på 41 prosentpoeng. Blant de med utdanning på universitets- og høgkolenivå var deltidsandelen for kvinner på 32 prosent mens den for menn var 9 prosent, dvs. en forskjell på 23 prosentpoeng.

4.4. Fordeling på barn

AKU gir tall med fordeling på barn for kvinner, men ikke for menn. Omsorg for barn kan være en av

årsakene til at kvinner velger deltid. Særlig for de kvinner som oppgir yrkesaktivitet som viktigste gjøremål kan dette være nytlig informasjon om bakgrunnen for at de har valgt deltid framfor heltid.

Det er høyest andel deltidssysselsatte i gruppen kvinner med barn i alderen 3-6 år, 52 prosent (tabell 4.1). Deretter kommer gruppen kvinner med barn i alderen 7-10 år, 47 prosent. Tabell 4.1 viser at blant deltidssysselsatte kvinner som betrakter seg som yrkesaktive er det ca. 10 prosent høyere andel som har barn under 16 år enn blant sysselsatte kvinner i alt, dvs. 51 prosent. Dette kan tyde på at kvinner med barn bruker deltid som tilpasning til arbeidslivet, og ser seg selv som yrkesaktive i denne perioden. Barna til disse kvinnene fordeler seg nokså jevnt, med en topp i aldersgruppen 3-6 år, med 16 prosent. Blant sysselsatte kvinner som hovedsakelig er hjemmearbeidende er andelen som har barn under 16 år høy, 62 prosent. Nesten halvparten (29 prosent) av denne gruppen kvinner har barn som er i aldersgruppen 0-2 år.

Tabell 4.1. Sysselsatte etter deltid, undersysselsetting, kjønn, hovedaktivitet, alder, utdanning og barn. 4. kvartal 2002. 1 000 og prosent

	I alt				Menn				Kvinner			
	Syssel-satte	Syssel-satte			Syssel-satte	Syssel-satte			Syssel-satte	Syssel-satte		
		1 000	1 000	Prosent deltid		1 000	1 000	Prosent deltid		1 000	1 000	Prosent deltid
I alt	2 267	600	26,5	13,4	1 199	137	11,5	16,7	1 068	463	43,3	12,4
Virksomhet												
Yrkesaktive		409		15,4		65		24,1		344		13,7
Under utdanning		126		8,5		49		8,6		77		8,4
Pensjonerte		15		10,1		9		11,0		6		8,9
Svekket helse		23		8,3		10		12,1		13		5,3
Hjemmearbeidende		26		13,4		4		21,9		22		12,0
Alder												
16-19 år		98	64	65,2	12,1	47	25	52,9	16,4	51	39	76,4
20-24 år		182	72	39,7	14,0	94	25	26,7	12,7	88	47	53,5
25-29 år		244	52	21,2	17,6	128	16	12,2	18,5	115	36	31,2
30-39 år		594	126	21,1	15,7	319	17	5,4	28,3	275	108	39,3
40-49 år		540	118	21,8	13,9	283	14	4,8	22,5	257	104	40,5
50-59 år		466	109	23,4	12,0	250	19	7,6	14,3	215	90	41,8
60-66 år		124	46	37,0	6,6	68	15	22,7	10,7	56	30	54,5
67-74 år		19	14	73,1	9,2	9	7	70,4	7,6	9	7	75,7
Utdanning												
Ungdomsskole		295	120	40,7	12,6	161	36	22,4	16,4	135	84	62,5
Videregående		1268	332	26,2	14,1	692	69	10,0	15,9	576	263	45,7
Universitet og høyskole		700	147	21,0	12,7	344	32	9,3	18,9	356	115	32,3
Barn												
Kvinner uten barn										633	264	41,7
Kvinner med barn										435	199	45,6
0-2 år										113	47	42,1
3-6 år										119	61	51,6
7-10 år										95	45	47,4
11-15 år										109	45	41,3

5. Hvor mye arbeider de deltidsansatte?

5.1. Avtalt arbeidstid

I følge vedleggstabell B9 er 10-19 timer og 20-29 timer de vanligste avtalte ukentlige arbeidstidene for deltidssysselsatte, med omlag 30 prosent i hver gruppe. Drøyt 20 prosent arbeider over 30 timer mens 17 prosent har en avtalt/gjennomsnittlig arbeidstid på under 10 timer. Som deltsarbeidende har kvinner gjennomgående høyere avtalt arbeidstid enn menn. Dette er i tillegg til det å ha barn, med på å forklare tidligere tall hvor vi så at langt flere deltsarbeidende kvinner enn menn oppfatter seg som yrkesaktive.

Ser man på de som oppfatter seg som yrkesaktive, er arbeidstiden relativ lik for kvinner og menn, og arbeidstiden er vesentlig lengre enn for andre grupper av deltidssysselsatte. De andre gruppene er tydeligvis mer marginale i forhold til arbeidsmarkedet med en stor andel personer med arbeidstid under 10 timer i uka. Dette er også hovedbildet når vi ser kvinner og menn hver for seg. Menn har imidlertid noe lengre arbeidstid enn kvinner i gruppene eldre og uføre.

5.2. Arbeidstidsordninger

Blant deltidssysselsatte er det mer vanlig enn blant sysselsatte generelt å ha arbeidstidsordninger som innebærer arbeid utenom bare vanlig dagtid (tabell 5.1). For deltidssysselsatte var det i 2. kvartal 2002, 38 prosent som hadde en arbeidstidsordning som regelmessig innebar arbeid i helger eller på kveld/natt mens tilsvarende tall for sysselsatte i alt var 30 prosent. Det er særlig turnusarbeid som bidrar til disse forskjellene, og det er særlig blant deltidssysselsatte kvinner at innslaget av turnusarbeid er stort.

Blant de deltidssysselsatte som primært er under utdanning er det ikke overraskende at nesten halvparten regelmessig arbeider utenom vanlig dagtid. Det spørres bare om arbeidstidsordninger i 2. kvartal i AKU og vi har følgelig tall bare for dette kvartalet.

5.3. Fravær fra arbeid

AKU mäter direkte kun fravær av minst en ukes varighet. Ifølge tabell 5.1 viser tallene for 4. kvartal 2002 at de deltidssysselsatte hadde en noe høyere andel fraværende (16 prosent) enn blant sysselsatte i alt (14 prosent). Noe av dette ligger i forskjeller i selve arbeidstidsordningen. Relativt flere deltidssysselsatte har en arbeidstidsavtale som tilsier at de i enkelte uker ikke skal arbeide.

Sykefraværet for deltidssysselsatte lå i 4.kvartal 2002 på samme nivå som for sysselsatte generelt, ca. 4 prosent. Det er imidlertid en viss kjønnsforskjell. Deltids-sysselsatte menn hadde 0,9 prosentpoeng lavere sykefravær enn heltidsansatte menn (3,3 prosent), for kvinnene var sykefraværet 4,7 prosent både for heltids- og deltidsansatte. Sammenlignet med tall fra den nye sentrale sykefraværsstatistikken ligger sykefraværs-prosenten i AKU vesentlig lavere. Det kan være flere grunner til dette. En viktig grunn er at i AKU må fraværet være en hel uke for at det skal bli registrert som sykefravær. En annen grunn er at i AKU ser man på antall sysselsatte med sykefravær i prosent av alle sysselsatte, mens man i den sentrale sykefraværs-statistikken ser på tapte dagsverk med sykefravær i prosent av alle avtalte dagsverk.

Tabell 5.1. Sysselsatte i alt etter deltid, undersysselsetting, kjønn, avtalt arbeidstid, fravær og arbeidstidsordning. Prosent. 2002

	I alt				Menn				Kvinner			
	Syssel-satte	Deltidssysselsatte			Syssel-satte	Deltidssysselsatte			Syssel-satte	Deltidssysselsatte		
		1 000	1 000	Prosent deltid		1 000	1 000	Prosent deltid		1 000	1 000	Prosent deltid
Arbeidstid												
I alt (4. kvartal 2002)	2 267	600	26,5	13,4	1 199	137	11,5	16,7	1 068	463	43,3	12,4
I alt	2 267	600	26,5	13,4	1 199	137	11,5	16,7	1 068	463	43,3	12,4
1-9 timer	102	102	100,0	15,8	37	37	100,0	18,7	65	65	100,0	14,3
10-19 timer	184	184	100,0	15,1	48	48	100,0	16,4	136	136	100,0	14,7
20-29 timer	188	188	100,0	13,3	31	31	100,0	18,0	157	157	100,0	12,4
30-36 timer	269	125	46,5	9,0	87	21	23,7	12,0	182	104	57,4	8,5
Over 36 timer	1 513	0	.		989	0			524	0		
Fravær												
I alt	2 267	600	26,5	13,4	1 199	137	11,5	16,7	1 068	463	43,3	12,4
Midl. fraværende	299	96	32,1	11,9	134	22	16,1	19,9	165	74	45,0	9,5
Av dette:												
Sykdom	91	25	27,7	9,9	40	3	8,3	10,6	51	22	43,0	9,8
Ferie	83	20	24,6	8,3	45	4	9,1	9,4	38	16	43,1	8,0
Avspasering	54	24	43,7	16,4	33	9	26,2	28,7	21	15	70,6	9,4
Andre årsaker/uoppgitt	72	27	37,5	12,4	16	6	34,1	19,9	56	21	38,4	10,5
Arbeidstidsordning												
I alt (2. kvartal 2002)	2 303	600	26,1	11,7	1 220	132	10,8	12,9	1 083	468	43,2	11,4
Skift/turnus	455	156	34,3	13,4	185	23	12,3	11,9	270	133	49,4	13,7
Herav:												
Lør- og/el søn.arb	312	115	36,9	13,9	109	14	12,5	9,1	204	102	49,9	14,5
Kveld- og/el nattarb	83	26	31,0	10,2	44	6	14,1	18,9	38	19	50,5	7,3
Alle ordningene	32	7	22,5	16,9	22	2	9,3	14,4	10	5	51,9	18,0
Ikke skift/turnus	246	71	28,7	13,9	154	24	15,6	9,4	92	47	50,9	16,2
Herav:												
Lør- og/el søn.arb	190	51	26,8	12,4	120	17	14,1	9,1	69	34	48,7	14,1
Kveld- og/el nattarb	56	20	35,4	17,8	34	7	20,8	10,3	22	13	57,5	21,8

6. Hvor arbeider de deltidssysselsatte?

6.1. Fordeling på yrke

Det er store variasjoner i hvor stor andel som arbeider deltid mellom ulike yrkesgrupper. Det er en langt høyere andel som arbeider deltid innen salgs- og serviceyrker, 52 prosent, enn gjennomsnittet for alle sysselsatte som er 26,5 prosent (tabell 6.1). Salgs- og serviceyrker er videre delt inn i yrker innen personlig tjenesteyting som blant annet består av hjelpepleiere og omsorgsarbeidere, og salgs- og modellyrker som blant annet innholder butikkmedarbeidere. Dette er generelt to store yrkesgrupper og når de samtidig har en høy andel deltidssysselsatte, finner vi totalt sett mange av de deltidssysselsatte (44 prosent) i disse yrkesgruppene.

Det er svært høy andel som arbeider deltid innen ulike grupper av hjelpearbeidere, disse er imidlertid relativt små, med unntak av hjelpearbeidere innen tjenesteyting (rengjøringsbetjenter o.l.) hvor over 60 prosent av 99 000 er deltidssysselsatte. Yrker innen biologi og helsevesen som blant annet innholder sykepleiere, har 43 prosent som er deltidssysselsatte. Undervisningsyrker har derimot lik andel deltidssysselsatte som gjennomsnittet.

De som oppgir å være yrkesaktive har gjennomgående en noe større spredning på ulike yrker, men samtidig er det en større andel i yrker som krever høyere kompetanse. Sammenlignet med andre deltidssysselsatte arbeider skolelever og studenter særlig innen salgsyrker og som hjelpearbeidere innen tjenesteyting. Eldre utpeker seg i forhold til de andre gruppene med

en høyere andel knyttet til yrker innen primærnæringene. Uføre utpeker seg sammen med hjemmearbeidende med en relativt høyere andel i hovedgruppen hjelpearbeidere. Hjemmearbeidende har ellers en relativt høy andel i yrkesgruppen personlig tjenesteyting.

6.2. Fordeling på næring

Tabell 6.1 viser at 34 prosent av alle deltidssysselsatte arbeider innen helse og sosialtjenester, mens 24 prosent arbeider innen varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet. Tilsvarende tall for sysselsatte i alt er 19 og 18 prosent. Jamført med sysselsatte i alt er innslaget av deltid særlig lavt innen hovednæringene industri og bygge- og anleggsvirksomhet. Dette mønsteret finner vi både for kvinner og menn som arbeider deltid.

Sammenligner vi de ulike hovedgruppene av deltidssysselsatte ser vi at personer under utdanning med deltidssysselsatte særlig arbeider innen varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet. Blant alders- og førtidspensjonister er innslaget av deltidssysselsatte særlig høyt innen primærnæringene.

6.3. Fordeling på kommunetype

Innslaget av deltid blant alle sysselsatte er noe lavere i sentrale kommuner dominert av tjenesteytende nærlinger (tabell 6.1). Dette motsvarer en noe høyere andel deltidssysselsatte i alle øvrige kommune typer.

7. Hvor mye ønsker de deltidssysselsatte å arbeide?

7.1. Ønsket arbeidstid

I 4.kvartal 2002 var tallet på undersysselsatte 80 000 personer. Hvis ønskene om økt arbeidstid skulle innfri ville det tilsvare en økning på til sammen 29 000 årsverk (ssb.no/0601 AKU tabell nr.16) Til sammenligning var de helt arbeidsledige 87 000 personer og tilbød 74 000 årsverk.

Gruppen av deltidssysselsatte som oppgir yrkesaktiv som hovedaktivitet, har en høyere andel undersysselsatte enn blant de andre hovedgruppene av deltidssysselsatte, 15,4 prosent mot gjennomsnittet som er 13,4 (se tabell 4.1). Blant deltidssysselsatte som er under utdanning eller har dårlig helse er det lavest andel som er undersysselsatte ca. 8 prosent.

Av deltidssysselsatte menn er det over fire prosentpoeng høyere andel undersysselsatte enn blant tilsvarende gruppe kvinner (menn 16,7 mot kvinner 12,4). Denne forskjellen øker markert for gruppen som oppgir yrkesaktiv som hovedaktivitet, her er andel undersysselsatte menn 24,1 prosent mot 13,7 for tilsvarende gruppe kvinner. Siden det er så mange flere kvinner enn menn som er deltidssysselsatte, er det likevel i absolutte tall flere kvinner enn menn som er undersysselsatt, henholdsvis 58 000 og 23 000.

Andelen undersysselsatte faller noe med lengden på arbeidstid. For deltidssysselsatte med avtalt arbeidstid over 29 timer i uka var andelen undersysselsatte 9 prosent i 2002, mens for gruppen med arbeidstid fra 10 - 29 timer var andelen undersysselsatte ca. 15 prosent. Det er noe lavere andel undersysselsatte for de som arbeider vanlig dagtid.

For næringer med mye deltid finner vi at andelen undersysselsatte var over gjennomsnittet innen helse- og sosialtjenester, mens den var under snittet for varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet.

Det kan synes noe rart at andelen undersysselsatte er høy i en næring hvor det har vært sterkt vekst i sysselsettingen og det også omtales å være mangel på en del utdanningsgrupper. En analyse SSB har gjort tidligere¹ viste at undersysselsettingen ble redusert med ca. 12 prosent hvis man definerer undersysselsetting i relasjon til faktisk arbeidstid i stedet for avtalt tid. Det betyr altså at en del av de som ønsket lenger avtalt tid, i praksis fikk sitt ønske om arbeidstid innfridd i form av mertid.

¹ Bø, T. P. og Næsheim H. N. (1998): Deltidsansatte som delvis arbeidsledige, Økonomiske analyser 3/98.

8. Sammenligning over tid og mellom land

8.1. Utvikling fra 1972

Definisjonen av deltid slik den er presentert i avsnitt 3.1 kan bare anvendes på AKU-tall tilbake til 1989. I årene tilbake til 1972 da AKU startet, spurte man bare etter folks faktiske arbeidstid og ikke etter folks avtalte eller vanlige arbeidstid. Det var heller ikke noe direkte spørsmål om man hadde et heltids- eller deltidsarbeid. Man gav i stedet en inndeling etter faktisk utførte timer og opererte med en øvre grense på 35 timer i uken som kan sies å være en avgrensning av heltid. Ved omleggingen av AKU i 1988 hvor man introduserte dagens definisjon av deltid, anslo man at den nye definisjonen av deltid ga en deltidsandel som var 2 prosentpoeng høyere enn den man får ved å bruke en grense på 35 utførte timer. Selv om de to definisjonene gir ulike nivåtall er det grunn til å tro at de ikke ville vist så ulik utvikling tilbake tid.

Andelen deltidssysselsatte økte fra 1972 til den var på det høyeste i 1985 (tabell 8.1). Andelen deltid har deretter vært relativt stabil, og har ligget på ca. 26 prosent fram til i dag. Mye av økningen på 70- og 80-tallet skyldtes økning i kvinnesysselsettingen, som for en stor del kom i form av deltidsansatte. Deltidssysselsettingen blant kvinner var på det høyeste i 1985, da over halvparten av de sysselsatte arbeidet deltid. Dette har siden gått jevnlig nedover til 43 prosent i 2002. Tendensen for menn er en jevn, men svak økning i deltidsandelen i perioden fra 1972 til 2002, mest for ungdom under utdanning. Menn og kvinner har altså nærmest seg hverandre noe når det gjelder bruk av deltid. I 1972 var det en differanse mellom deltidssysselsatte kvinner og menn på 38 prosentpoeng, mens differansen i 2002 var sunket til 32 prosentpoeng.

8.2. Sammenligning med andre europeiske land

Norge har en høy andel som arbeider deltid sammenlignet med andre europeiske land (tabell 8.2). På den annen side har de deltidssysselsatte i Norge en avtalt arbeidstid som ligger høyere enn gjennomsnittet for de europeiske land.

Tabell 8.1. Deltidssysselsatte¹ etter kjønn og arbeidstid i prosent av sysselsatte i alt. Årsjennomsnitt 1972-2002

ÅR	I alt	Menn	Kvinner
1972	22,2	8,4	46,2
1975	23,5	8,7	47,6
1978	26,4	9,8	51,6
1980	27,0	9,8	52,5
1985	28,4	10,6	52,6
1986	28,4	10,4	52,1
1987	28,3	11,2	50,8
1988
1989	26,4	8,4	48,9
1990	26,6	8,8	48,1
1991	26,7	9,1	47,6
1992	26,8	9,8	47,1
1993	27,2	9,7	47,6
1994	26,4	9,5	46,5
1995	26,5	9,4	46,7
1996	26,4	10,0	45,8
1997	26,1	9,7	45,4
1998	25,9	9,7	44,8
1999	26,4	10,4	44,7
2000	25,5	10,4	43,0
2001	25,9	11,1	42,8
2002	26,1	11,1	43,0

1 For perioden 1972-1987 er tallene basert på faktisk arbeidstid, men tallene deretter gjelder avtalt (eventuelt vanlig) arbeidstid. Ved å bruke vanlig arbeidstid framfor faktisk, synker deltidsandelen med 2 prosentpoeng for så vel kvinner som menn i alt.

Kilde: NOS Arbeidskraftundersøkelsen 2001.

Tallene for EU og EFTA landene baserer seg på data levert til EUs statistiske kontor, Eurostat. Eurostat har bedt om å få data hvor definisjonen av heltid/deltid baseres på intervjuobjektene egen oppfatning om hvorvidt de arbeider heltid eller deltid. Denne definisjonen er sammenlignbar med den som benyttes i norsk AKU, og tallene fra Norge er levert ut fra dette. Vi har ikke undersøkt hvordan andre land har laget overgangen fra nasjonal definisjon til EUs. Når man sammenligner deltid mellom land på denne måten, tar man utgangspunkt i hva som er vanlig heltid i de ulike landene. Ukentlig arbeidstid som er heltid i ett land kan være deltid i annet land.

Tabell 8.2. Andel deltidssysselsatte av alle sysselsatte i EU og EFTA land 2002. Prosent

	Andel deltidssysselsatte av alle sysselsatte		
	Alle	Menn	Kvinner
Belgia	19,4	5,9	37,7
Danmark	20,6	11,0	31,4
Tyskland	20,8	5,8	39,5
Hellas	4,5	2,3	8,1
Spania	8,0	2,6	17,0
Frankrike	16,2	5,0	29,7
Irland	16,5	6,5	30,5
Italia	8,6	3,7	16,7
Luxemburg	11,7	1,8	26,4
Nederland	43,8	21,5	72,8
Østerrike	18,9	5,1	35,7
Portugal	11,3	7,1	16,4
Finland	12,4	8,0	17,1
Sverige	21,4	11,2	32,9
Storbritannia	25,0	9,4	44,0
Island	27,8	12,7	44,9
Norge	26,3	11,0	43,5
Sveits	31,7	10,9	57,0
Eu+EFTA	18,3	6,7	33,6

Kilde Eurostat: Labour Force survey results 2002

Andelen deltidssysselsatte i EU og EFTA landene er 18,3 prosent, sammenlignet med 26,3 prosent i Norge. Det er kun Nederland (43,8), Sveits (31,7) og Island (27,8) som har høyere andel deltidssysselsatte enn Norge. Hellas, Spania og Italia har den laveste andelen deltidssysselsatte, med godt under 10 prosent. I Norge er 11 prosent av sysselsatte menn på deltid, og tilsvarende tall for kvinner er 44 prosent. Gjennomsnittet for EU og EFTA landene er på henholdsvis 7 og 34 prosent. De nordiske landene i tillegg til Nederland, Sveits og Storbritannia har høyest andel deltidssysselsatte menn.

Den gjennomsnittlige avtalte arbeidstiden for deltidssysselsatte i Norge er relativt høy, 22,2 timer, sammenlignet med gjennomsnittet for EU og EFTA landene som er 19,6 timer (tabell 8.3). For deltidssysselsatte kvinner er den gjennomsnittlige ukentlige arbeidstiden høyest i Sverige med 23,2 timer, og lavest i Tyskland med 17,9 timer.

Tabell 8.3. Vanlig avtalt arbeidstid heltid/deltid i EU og EFTA land 2002. Timer pr. uke

	Ukentlig arbeidstid i heltidsjobb			Ukentlig arbeidstid i deltidsjobb ¹		
	Alle	Menn	Kvinner	Alle	Menn	Kvinner
Belgia	41,4	42,0	40,1	22,5	22,3	22,5
Danmark	40,3	41,7	38,1	18,5	14,1	20,3
Tyskland	41,4	42,1	40,1	17,6	15,6	17,9
Hellas	44,2	45,5	41,9	21,5	22,4	21,1
Spania	41,8	42,5	40,5	18,4	18,9	18,2
Frankrike	38,9	39,8	37,7	23,1	22,9	23,1
Irland	41,2	43,1	38,2	18,8	19,1	18,7
Italia	40,5	41,9	37,8	23,9	27,7	22,6
Luxemburg	40,2	41,1	38,3	21,0	24,0	20,7
Nederland	40,7	41,1	39,1	18,9	18,9	18,9
Østerrike	41,6	41,8	41,3	21,8	22,1	21,8
Portugal	41,9	42,8	40,8	19,9	20,7	19,6
Finland	40,6	41,9	39,1	20,3	19,7	20,6
Sverige	41,0	41,6	40,0	22,0	18,8	23,2
Storbritannia	43,9	45,5	40,9	18,5	17,3	18,8
Island	48,5	51,5	43,3	22,0	20,0	22,6
Norge	39,2	39,9	37,9	22,2	20,5	22,6
Sveits	41,4	43,3	41,7	19,0	20,0	18,8
Eu+EFTA	41,4	42,4	39,5	19,6	19,1	19,7

¹ For personer med flere deltidsjobber gjelder arbeidstiden den største av disse

Kilde Eurostat: Labour Force survey results 2002

Mens arbeidstiden for deltidssysselsatte er høy i Norge, er arbeidstiden for heltidssysselsatte lav, sammenlignet med andre land. I Norge er den gjennomsnittelige ukentlige arbeidstiden 39,2 timer for heltidsjobber, mot 41,4 timer i EU og EFTA. Det vil si at de som arbeider deltid i Norge har en arbeidstid som ligger tettere opp til heltid enn de fleste andre europeiske land. Denne tendensen gjelder både for kvinner og menn. Arbeidstiden for kvinner på deltid er i gjennomsnitt høyere enn for menn, både i Norge og EU og EFTA samlet sett. Tilsvarende er arbeidstiden for kvinner som arbeider heltid, lavere enn for menn.

9. Oppsummering

Denne rapporten kartlegger omfanget av deltid i arbeidslivet. Rapporten bruker Arbeidskraftundersøkelsene (AKU) som datakilde.

I 4. kvartal 2002 arbeidet 600 000 personer deltid ifølge AKU. Dette utgjorde 26,5 prosent av alle sysselsatte. De fleste som arbeidet deltid karakteriserte seg selv som yrkesaktive, 68 prosent. Dernest kommer gruppen som arbeidet deltid mens de er under utdanning, 21 prosent. De resterende gruppene av deltidssysselsatte består av eldre, arbeidstakere med svekket helse og hjemmearbeidende, kan dermed se ut til å ha en svakere tilknytning til arbeidsmarkedet. De vanligste avtalte ukentlige arbeidstidene blant deltidssysselsatte er 10-19 timer og 20-29 timer med ca 30 prosent av de deltidssysselsatte i hvert av intervallene. Deltidsarbeidende menn har lavere avtalt arbeidstid enn kvinner. For gruppen som oppfatter seg som hovedsakelig yrkesaktive er arbeidstiden lengre enn for de andre gruppene av deltidsarbeidende.

Kvinner bruker deltid som tilpasning til arbeidsmarkedet i langt større utstrekning enn menn. Det er 43 prosent av sysselsatte kvinner som arbeider deltid mot 11 prosent av menn. Det er videre langt mer vanlig at deltidssysselsatte kvinner oppgir yrkesaktiv som sin hovedaktivitet (74 prosent), enn menn (47 prosent).

Andelen av de sysselsatte som arbeider deltid synker med økende utdanningsnivå. For sysselsatte med utdanning på grunnskolenivå var andelen deltidssysselsatte 41 prosent, mens den blant de med utdanning på universitets/høgskolenivå var 21 prosent. Forskjellen mellom kvinner og menn i bruken av deltid synker med økende utdanningsnivå.

De vanligste avtalte ukentlige arbeidstidene blant deltidssysselsatte er 10-19 timer og 20-29 timer, med ca. 30 prosent av de deltidssysselsatte i hvert av intervallene. Deltidsarbeidende menn har lavere avtalt arbeidstid enn kvinner. For gruppen som oppfatter seg som hovedsakelig yrkesaktive er arbeidstiden lengre enn for de andre gruppene. Ser vi på arbeidstidsordning, viser tallene at deltidssysselsatte i større utstrekning arbeider utenom dagtid enn syssel-

satte generelt. Spesielt er deltid utbredt blant de som arbeider turnus, og da særlig blant kvinner.

Sykefraværet slik det måles i AKU, lå om lag på samme nivå for deltidssysselsatte som for sysselsatte i alt.

Deltid er svært ulikt fordelt på forskjellige yrkesgrupper. Typiske yrker med høyt innslag av deltid er salgs- og serviceyrker, rengjøring o.l. I disse gruppene oppgir over 50 prosent av de sysselsatte at de arbeider deltid, noe som er langt mer enn gjennomsnittet på 26,5 prosent. Fordelt på næring finner vi dette mønsteret igjen ved at over 34 prosent av de deltidssysselsatte totalt arbeider innen helse- og sosialtjenester. Det er videre høy andel deltidssysselsatte innen næringer som varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet. Det er særlig personer som er under utdanning som arbeider deltid innen denne næringen.

Om lag 13 prosent av de deltidssysselsatte var undersysselsatt. Det vil si at de har forsøkt å få lengre arbeidstid, og kan begynne med dette i løpet av en måned. Gruppen av deltidssysselsatte som betrakter seg yrkesaktive har en høyere andel undersysselsatte (15 prosent) enn de andre gruppene av deltidssysselsatte. Deltidssysselsatte menn har en høyere andel undersysselsatte enn kvinner. Fordi det er langt flere kvinner enn menn som arbeider deltid, blir det i absolutte tall likevel 58 000 kvinner mot 23 000 menn som var undersysselsatte 4. kvartal 2002. Dette tilsvarer en økning på til sammen 29 000 årsverk. Andel undersysselsatte varierer lite med utdanningsnivå, det ligger på om lag 13 prosent for alle gruppene.

De med lavest avtalt arbeidstid har høyest andelen undersysselsatte. For deltidssysselsatte med avtalt arbeidstid over 30 timer i uka var andelen undersysselsatte 9 prosent. For næringer med mye deltid finner vi at andelen undersysselsatte var over gjennomsnittet innen helse- og sosialtjenester, mens den var under snittet for varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet. En tidligere analyse viser at 12 prosent (1997) hadde en faktisk arbeidstid som var på linje med eller høyere enn ønsket arbeidstid. Det betyr at en del av de som oppgir at de ønsker økt arbeidstid får dette innfridd i form av mertid..

Om gruppering etter hovedsaklig virksomhet i AKU

Grupperingen vi har valgt av hovedsaklig virksomhet er:

- a. Yrkesaktive (sysselsatte og arbeidsledige)
- b. Personer under utdanning
- c. Personer på alderspensjon, førtidspensjon (over 60 år) og hjemmearbeidende over 65 år.
- d. Personer med svekket helse (under 65 år) og på førtidspensjon (under 60 år)
- e. Hjemmearbeidende

Nedenfor følger en kort omtale av avgrensingen av gruppene.

a. Yrkesaktive

Dette er deltidsarbeidende som gir uttrykk for en relativ sterk tilknytning til arbeidsmarkedet. Hva som er årsaken til at de arbeider deltid og ikke heltid spørres det ikke direkte om i AKU. Trolig er det mange med de samme typer årsaker blant de som ikke opplever seg primært som yrkesaktive. Det vil si dårlig helse, omsorg for barn (hjemmearbeidende), utdanning og pensjon. I denne gruppen har vi også inkludert de som svarer "arbeidsledighet" som hovedsaklig virksomhet. Når disse likevel blir definert som deltidssysselsatte i AKU skyldes dette som oftest at de har en midlertidig jobb mens de søker arbeid og/eller at jobben er svært liten

b. Personer under utdanning (og vernepliktige)

Dette er i hovedsak personer som ennå ikke har forsøkt å etablere seg i arbeidsmarkedet og hvor sysselsettingen er ment for å bidra i finansieringen av utdanningen. Nå har det imidlertid vist seg at det valg personer gjør mellom å jobbe og å utdanne seg, ikke er upåvirket av etterspørselen etter arbeidskraft. Man kan derfor også tenke seg at endringer i rammebetingelser vil kunne påvirke tilbuddet av arbeid for ungdom hvor utdanning er aktuelt alternativ.

c. Personer på alderspensjon, førtidspensjon (over 60 år) og hjemmearbeidende over 65 år

Dette er personer som anser seg for å være på vei ut av arbeidsmarkedet, men hvor deltidssysselsetting kan supplere pensjonen, gi en fortsatt tilknytning til et arbeidsfellesskap og gi mulighet for å drive videre med et arbeid man liker. Når vi tar med eldre hjemmearbeidene i denne gruppa, er det fordi særlig mange eldre kvinner oppgir å være hjemmearbeidende framfor å svare pensjonist som mennene i større grad gjør.

d. Personer som er arbeidsuføre (under 65 år) og på førtidspensjon (under 60 år)

Dette antas å være deltidsarbeidende hvor helsemessige forhold er hovedårsaken til at de ikke arbeider heltid. Personer på førtidspensjon kan være noe vanskelig å plassere av to grunner. For det første er det muligens en del som mottar uførepensjon som svarer

førtidspensjon i stedet for å si at de er arbeidsuføre. Dette skulle i så fall tilsi at de faller i denne gruppen. Vi har valgt å plassere de under 60 år i henhold til dette. For det andre kan det være at de som svarer førtidspensjon ikke har særlige helseproblemer, men ligner mer på alderspensjonister. Vi har plassert de over 60 år i henhold til dette.

e. Hjemmearbeidende og andre

Hjemmearbeidende er personer som prioriterte arbeid i hjemmet herunder omsorgsoppgaver og kanskje fritid. Det å prioritere fritid nevnes ikke som eget alternativ men det er kanskje nærliggende å bruke alternativene "hjemmearbeidende" eller "andre årsaker" som svaralternativ. Ønske om fritid som årsak til deltid kan også være en viktig grunn for valg av deltid blant de som oppgir "yrkesaktiv" som hovedsaklig virksomhet.

Vedlegg B**Tabeller****Tabell B1. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Prosent. 4. kvartal 2002**

	I alt	Heltid	Deltid	Deltid					
				Yrkes- aktive	Under utdanning	Alders- pensjon og eldre		Svekhet helse og førtids- pensjon	Hjemme- arbeidende
						hjemme- arbeidende	førtids- pensjon		
I ALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1. LEDERYRKER	7,6	9,7	1,6	1,9	0,1	5,5	3		
11-Politiker og toppledere i offentlig adm.	0,2	0,3	0,1	0,1	-	0,8	-	-	-
12-Ledere i store og mellomstore bedr. og off. adm.	6	7,9	0,9	1	0,1	2,3	1,6	-	-
13-Ledere av små bedrifter	1,3	1,6	0,6	0,8	-	2,4	1,4	-	-
2. AKADEMISKE YRKER	11,1	13,1	5,8	7,1	2,6	7,5	4,2	1,5	
21-Realister, sivilingeniører	3,2	4,1	0,7	0,8	0,6	0,6	-	-	-
22-Biologiske og medisinske yrker	1,9	2	1,6	2,3	-	-	1,4	0,4	
23-Undervisningsykker (min. 4 års uni./høyskole)	2,2	2,4	1,6	2	0,8	0,6	0,4	0,6	
24-Høyere saksbehandlere innen off. adm.	1	1,3	0,3	0,3	0,1	-	0,8	-	
25-Andre akademiske yrker	2,9	3,3	1,6	1,7	1,1	6,2	1,7	0,5	
3. HØYSKOLEYRKER	23,5	24,8	19,6	23,1	10,4	21,9	11,8	15,4	
31-Ingeniører, teknikere mfl.	4,8	6,1	1,4	1,4	1,2	4,2	0,9	-	
32-Yrker innen biologi og helsevesen	3,9	3	6,3	7,9	2,6	5,8	0,7	4,9	
33-Undervisningsykker (1-3 års høyskoleutd.).	4,7	4,7	4,7	6,2	1,1	2,1	3	1,8	
34-Lavere saksbehandlere	10	11	7,2	7,6	5,4	9,8	7,1	8,8	
4. KONTORYRKER	7,9	7,7	8,6	9,7	6,4	2,2	10,5	5,1	
41-Kontoryrker	6,6	6,4	7	8,3	3,5	1,4	8,5	5,1	
42-Kundeserviceyrker	1,4	1,2	1,7	1,4	2,9	0,7	2	-	
5. SALGS- OG SERVICEYRKER	22,1	14,4	43,5	40,8	56,1	25,9	31,3	44,2	
51-Yrker innen pers. tjenesteyting og sikkerhetsarb.	14,3	9,7	27	28,6	22,5	20,1	21	32,6	
52-Salgs- og modellyrker mv.	7,8	4,7	16,5	12,3	33,6	5,8	10,4	11,6	
6. BØNDER, FISKERE O.L.	3,1	3,1	3,1	2,1	3,9	15,5	6	4,2	
61-Yrker innen jordbruk	2,4	2,2	2,7	1,9	3,1	14,7	5	3,7	
62-Yrker innen skogbruk	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	-	-	-	
63-Yrker innen oppdrett av fisk o.l.	0,2	0,2	0,2	0	0,5	-	-	0,5	
64-Yrker innen fiske og fangst	0,4	0,4	0,1	0,1	0,1	0,8	1	-	
7. HÅNDVERKERE	10,9	13,8	2,9	3	1,9	4,2	6,9	2,2	
71-Steinfag-, bygnings- og anleggsarbeidere	4,2	5,4	1	1,1	0,6	1,7	2,9	0,5	
72-Metall- og maskinarbeidere, elektrikere o.l.	4,6	6	0,8	0,7	1	0,7	1,5	0,5	
73-Presisjonsarb., grafiske arb., kunsthåndverkere	0,6	0,7	0,3	0,4	0,1	-	0,8	-	
74-Andre håndverkere og fagarbeidere	1,4	1,7	0,8	0,9	0,2	1,8	1,8	1,2	
8. OPERATØRER, SJÅFØRER O.L.	7,7	9,3	3,2	3,1	2,2	4,5	6	5,7	
81-Prosessoperatører mv.	1,3	1,6	0,4	0,5	0,2	-	0,7	-	
82-Maskinoperatører	2,6	3	1,7	1,5	1,1	2,9	2,3	4,9	
83-Transportarb. og operatører av mobile maskiner	3,8	4,7	1,1	1,1	0,8	1,6	3	0,8	
9. ANDRE YRKER	6,1	4,1	11,7	9,1	16,4	12,9	20,3	21,6	
91-Hjelpearbeidere innen tjenesteyting	4,4	2,1	10,6	8,3	15	12,9	15,2	19,6	
92-Hjelpearbeidere innen jord-, skogbruk og fiske	0	-	0	0	0,1	-	-	-	
93-Hjelpearbeidere innen bygg, anlegg, industri osv.	0,7	0,6	0,9	0,6	0,9	-	5,1	2	
00-Uoppgitt eller yrker som ikke kan identifiseres	0,2	0,2	0,2	0,1	0,4	-	-	-	
01-Militære yrker	0,8	1,1	0	0,1	-	-	-	-	

Tabell B2. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Prosent. 4. kvartal 1997

	I alt	Heltid	Deltid	Deltid					
				Yrkes- aktive	Under utdanning	Alders- pensjon og svekket eldre hjemme- arbeidende			
						helse og førtids- pensjon	Hjemme- arbeidende		
	I alt	Heltid	Deltid						
I ALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1. LEDERYRKER	7,8	10,0	1,8	2,1	0,1	7,0	5,4	1,2	
11-Politiker og toppledere i offentlig adm.	0,2	0,2	0,1	0,1	-	1,7	-	-	-
12-Ledere i store og mellomstore bedr. og off.	5,5	7,1	1,0	1,2	0,1	4,6	2,3	0,3	
13-Ledere av små bedrifter	2,1	2,6	0,7	0,8	-	0,6	3,1	0,9	
2. AKADEMISKE YRKER	9,2	10,6	5,0	5,4	3,8	14,6	3,0	2,6	
21-Realister, sivilingeniører	2,4	3,1	0,5	0,3	1,0	2,8	1,9	0,4	
22-Biologiske og medisinske yrker	1,7	1,7	1,6	2,2	0,1	1,7	-	0,5	
23-Undervisningsykker(min. 4 års univ./høyskole)	1,8	2,1	1,1	1,1	1,5	-	-	0,7	
24-Høyere saksbehandlere innen off.adm.	1,2	1,5	0,4	0,5	-	1,5	-	-	
25-Andre akademiske yrker	2,0	2,2	1,4	1,3	1,2	8,5	1,1	1,0	
3. HØYSKOLEYRKER	20,4	22,2	15,1	18,1	5,8	17,4	14,7	9,2	
31-Ingeniører, teknikere mfl.	4,4	5,7	0,7	0,8	0,6	-	-	-	
32-Yrker innen biologi og helsevesen	3,4	2,6	5,5	7,0	0,7	4,8	2,1	3,9	
33-Undervisningsykker(1-3 års høyskoleutd.)	4,4	4,4	4,2	5,1	1,7	1,2	4,9	1,9	
34-Lavere saksbehandlere	8,3	9,5	4,8	5,2	2,8	11,3	7,6	3,3	
4. KONTORYRKER	10,2	9,2	13,0	13,5	11,8	7,5	11,4	13,3	
41-Kontoryrker	8,4	7,9	9,8	10,9	5,4	7,5	10,0	10,1	
42-Kundeserviceyrker	1,8	1,3	3,2	2,5	6,4	-	1,4	3,2	
5. SALGS- OG SERVICEYRKER	20,5	13,3	40,6	40,3	47,4	12,5	28,1	37,1	
51-Yrker innen pers. tjenesteyting og sikkerhetsarb.	13,6	8,8	27,0	29,6	20,7	9,2	19,4	24,1	
52-Salgs- og modellyrker mv.	6,9	4,5	13,6	10,7	26,6	3,3	8,7	13,0	
6. BØNDER, FISKERE O.L.	4,1	4,0	4,6	2,9	7,0	19,3	4,1	10,8	
61-Yrker innen jordbruk	3,2	2,9	4,1	2,3	6,5	17,4	4,1	10,8	
62-Yrker innen skogbruk	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,8	-	-	
63-Yrker innen oppdrett av fisk o.l.	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	-	-	-	
64-Yrker innen fiske og fangst	0,6	0,7	0,3	0,3	-	1,1	-	-	
7. HÅNDVERKERE	11,7	15,0	2,5	2,7	1,1	7,2	6,8	1,7	
71-Steinfag-, bygnings- og anleggsarbeidere	4,2	5,5	0,5	0,5	0,5	1,0	2,4	-	
72-Metall- og maskinarbeidere, elektrikere o.l.	5,3	7,0	0,6	0,7	0,2	2,8	-	-	
73-Presisjonsarb., grafiske arb., kunsthåndverkere	0,6	0,7	0,4	0,5	-	1,0	-	0,3	
74-Andre håndverkere og fagarbeidere	1,6	1,8	1,1	1,0	0,4	2,5	4,4	1,4	
8. OPERATØRER, SJÅFØRER O.L.	8,6	10,7	2,8	3,1	1,3	5,3	8,3	1,1	
81-Prosessoperatører mv.	1,5	2,0	0,3	0,4	-	-	-	-	
82-Maskinoperatører	3,3	4,0	1,4	1,6	0,7	3,5	1,8	0,8	
83-Transportarb. og operatører av mobile maskiner	3,7	4,7	1,1	1,1	0,7	1,8	6,5	0,3	
9. ANDRE YRKER	7,5	4,9	14,5	11,8	21,7	9,1	18,2	23,0	
91-Hjelpearbeidere innen tjenesteyting	4,8	2,0	12,9	10,5	19,1	9,1	9,7	21,8	
92-Hjelpearbeidere innen jord-, skogbruk og fiske	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	
93-Hjelpearbeidere innen bygg, anlegg, industri osv.	1,2	1,1	1,4	1,1	2,6	-	7,2	0,6	
00-Uoppgitt eller yrker som ikke kan identifiseres	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	-	1,3	0,6	
01-Militære yrker	1,3	1,7	0,0	0,0	-	-	-	-	

Tabell B3. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Menn. Prosent. 4. kvartal 2002

	I alt	Heltid	Deltid	Deltid					
				Yrkes- aktive	Under utdanning	hjemme- arbeidende	Alders- pensjon og Svekket eldre helse og førtids- pension		
							100	100	100
I ALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1. LEDERYRKER	10	11	2,6	3,8	-	-	9,3	2,3	-
11-Politiker og toppledere i offentlig adm.	0,3	0,3	0,1	-	-	-	1,4	-	-
12-Ledere i store og mellomstore bedr. og off. adm.	7,9	8,8	1,1	1,6	-	-	3,8	1,3	-
13-Ledere av små bedrifter	1,8	1,9	1,4	2,2	-	-	4	1	-
2. AKADEMISKE YRKER	12,1	12,7	7,8	12,4	2,5	11,2	3,8	-	-
21-Realister, sivilingeniører	5	5,4	1,7	2,6	1	1	-	-	-
22-Biologiske og medisinske yrker	1,4	1,5	1	2,1	-	-	-	-	-
23-Undervisningsykker (min. 4 års uni./høyskole)	1,9	1,9	2,2	3,6	1,2	1,1	-	-	-
24-Høyere saksbehandlere innen off. adm.	0,7	0,8	0,1	-	-	-	1,7	-	-
25-Andre akademiske yrker	3,1	3,1	2,8	4,1	0,2	9,1	2	-	-
3. HØYSKOLEYRKER	21	21,6	16,5	19,4	13,5	18,9	12	10,2	-
31-Ingeniører, teknikere mfl.	7,9	8,4	4,3	5,9	2,5	7	2,2	-	-
32-Yrker innen biologi og helsevesen	1,1	1	1,9	2	1,9	2	1,6	-	-
33-Undervisningsyrker (1-3 års høyskoleutd.).	2,7	2,7	3,1	5,1	1,3	1,1	2	-	-
34-Lavere saksbehandlere	9,3	9,6	7,2	6,4	7,9	8,7	6,2	10,2	-
4. KONTORYRKER	5	4,7	7,3	5,9	10,3	1,6	8,4	3,6	-
41-Kontoryrker	4,3	4,2	5,2	4,7	6,1	1,6	8,4	3,6	-
42-Kundeserviceyrker	0,7	0,5	2,1	1,2	4,2	-	-	-	-
5. SALGS- OG SERVICEYRKER	11,4	8,9	31	22,9	45,7	17,5	17,7	48,4	-
51-Yrker innen pers. tjenesteyting og sikkerhetsarb.	6,4	5,3	14,5	14,6	14	12,1	12,3	32,9	-
52-Salgs- og modellyrker mv.	5	3,6	16,5	8,4	31,6	5,3	5,3	15,5	-
6. BØNDER, FISKERE O.L.	4,5	4,1	7,4	6,3	6	18,5	11,8	4,1	-
61-Yrker innen jordbruk	3,2	2,8	5,9	4,9	4,3	17,2	9,5	4,1	-
62-Yrker innen skogbruk	0,3	0,3	0,5	0,6	0,6	-	-	-	-
63-Yrker innen oppdrett av fisk o.l.	0,4	0,3	0,5	0,3	0,9	-	-	-	-
64-Yrker innen fiske og fangst	0,7	0,7	0,6	0,5	0,2	1,3	2,3	-	-
7. HÅNDVERKERE	19,2	20,5	9,1	12,3	4,2	7	13,9	11	-
71-Steinfag-, bygnings- og anleggsarbeidere	7,8	8,3	4,1	6,1	1,2	2,9	6,5	3,7	-
72-Metall- og maskinarbeidere, elektrikere o.l.	8,6	9,3	3	3,5	2,6	1,1	3,4	3,4	-
73-Presisjonsarb., grafiske arb., kunsthåndverkere	0,8	0,8	0,5	0,5	0,2	-	1,8	-	-
74-Andre håndverkere og fagarbeidere	2	2,1	1,6	2,1	0,2	3	2,3	3,9	-
8. OPERATØRER, SJÅFØRER O.L.	12	12,7	6,8	9,7	2,1	4,4	13,7	3,7	-
81-Prosessoperatører mv.	2,3	2,3	1,4	2,4	0,6	-	1,5	-	-
82-Maskinoperatører	3	3,2	1,5	1,5	0,7	1,7	5,3	-	-
83-Transportarb. og operatører av mobile maskiner	6,8	7,1	3,8	5,8	0,8	2,6	6,8	3,7	-
9. ANDRE YRKER	4,7	3,8	11,6	7,2	15,7	11,8	16,4	19	-
91-Hjelpearbeidere innen tjenesteyting	2	1,2	8,5	4,7	12,8	11,8	8,6	9	-
92-Hjelpearbeidere innen jord-, skogbruk og fiske			0,1	0,2	-	-	-	-	-
93-Hjelpearbeidere innen bygg, anlegg, industri osv.	0,9	0,7	2,5	1,8	2,1	-	7,9	10	-
00-Uoppgitt eller yrker som ikke kan identifiseres	0,3	0,2	0,4	0,2	0,9	-	-	-	-
01-Militære yrker	1,5	1,7	0,2	0,3	-	-	-	-	-

Tabell B5. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Kvinner. Prosent. 4. kvartal 2002

	I alt	Heltid	Deltid	Yrkes-aktive	Under utdanning	hjemme- arbeidende	Deltid		
							Alders- pensjon og eldre	Svekket helse og førtids- pensjon	Hjemme- arbeidende
I ALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1. LEDERYRKER	4,8	7,5	1,3	1,6	0,2	-	-	3,5	-
11-Politiker og toppledere i offentlig adm.	0,2	0,2	0,1	0,1	-	-	-	-	-
12-Ledere i store og mellomstore bedr. og off. adm.	3,9	6,3	0,8	0,9	0,2	-	-	1,7	-
13-Ledere av små bedrifter	0,7	1,0	0,4	0,5	-	-	-	1,8	-
2. AKADEMISKE YRKER	10,0	13,8	5,2	6,1	2,7	2,0	4,5	1,8	
21-Realister, sivilingeniører	1,2	1,9	0,4	0,4	0,3	-	-	-	-
22-Biologiske og medisinske yrker	2,4	2,8	1,8	2,3	-	-	2,4	0,5	
23-Undervisningsykker (min. 4 års uni./høyskole)	2,4	3,2	1,4	1,7	0,6	-	0,7	0,7	
24-Høyere saksbehandlere innen off.adm.	1,3	2,1	0,3	0,3	0,2	-	-	-	
25-Andre akademiske yrker	2,7	3,8	1,3	1,2	1,6	2,0	1,4	0,6	
3. HØYSKOLEYRKER	26,2	30,5	20,6	23,8	8,4	26,3	11,7	16,3	
31-Ingeniører, teknikere mfl.	1,4	2,2	0,5	0,6	0,4	-	-	-	
32-Yrker innen biologi og helsevesen	7,0	6,5	7,6	9,0	3,0	11,3	-	5,7	
33-Undervisningsykker (1-3 års høyskoleutd.)	6,9	8,2	5,2	6,4	1,0	3,4	3,8	2,0	
34-Lavere saksbehandlere	10,9	13,7	7,3	7,8	3,9	11,5	7,9	8,6	
4. KONTORYRKER	11,2	13,0	9,0	10,4	3,9	3,0	12,2	5,4	
41-Kontoryrker	9,1	10,4	7,5	8,9	1,9	1,3	8,6	5,4	
42-Kundeserviceyrker	2,1	2,5	1,6	1,5	2,1	1,8	3,6	-	
5. SALGS- OG SERVICEYRKER	34,1	24,1	47,2	44,2	62,8	38,5	41,9	43,5	
51-Yrker innen pers. tjenesteyting og sikkerhetsarb.	23,1	17,3	30,7	31,2	28,0	31,9	27,6	32,6	
52-Salgsg- og modellyrker mv.	11,0	6,8	16,5	13,0	34,8	6,6	14,2	10,9	
6. BØNDER, FISKERE O.L.	1,5	1,3	1,8	1,3	2,5	11,0	1,6	4,3	
61-Yrker innen jordbruk	1,5	1,2	1,7	1,3	2,3	11,0	1,6	3,6	
63-Yrker innen oppdrett av fisk o.l.	0,1	0,0	0,1 -	-	0,3	-	-	0,6	
64-Yrker innen fiske og fangst	0,0	0,0 -	-	-	-	-	-	-	
7. HÅNDVERKERE	1,5	1,9	1,1	1,3	0,5	-	1,4	0,7	
71-Steinfag-, bygnings- og anleggsarbeidere	0,2	0,3	0,1	0,1	0,3	-	-	-	
72-Metall- og maskinarbeidere, elektrikere o.l.	0,1	0,2	0,1	0,1	-	-	-	-	
73-Presisjonsarb., grafiske arb., kunsthåndverkere	0,4	0,5	0,3	0,4	-	-	-	-	
74-Andre håndverkere og fagarbeidere	0,8	0,9	0,6	0,6	0,2	-	1,4	0,7	
8. OPERATØRER, SJÅFØRER O.L.	2,9	3,5	2,1	1,9	2,2	4,7	-	6,0	
81-Prosessoperatører mv.	0,3	0,4	0,1	0,2	-	-	-	-	
82-Maskinoperatører	2,2	2,6	1,7	1,5	1,3	4,7	-	5,6	
83-Transportarb. og operatører av mobile maskiner	0,4	0,4	0,3	0,2	0,9	-	-	0,4	
9. ANDRE YRKER	7,7	4,5	11,7	9,4	16,8	14,5	23,3	22,0	
91-Hjelpearbeidere innen tjenesteyting	7,0	3,9	11,2	9,0	16,4	14,5	20,3	21,4	
92-Hjelpearbeidere innen jord-, skogbruk og fiske	0,0	-	0,0 -	-	0,1	-	-	-	
93-Hjelpearbeidere innen bygg, anlegg, industri osv.	0,4	0,5	0,4	0,3	0,1	-	2,9	0,7	
00-Uoppgitt eller yrker som ikke kan identifiseres	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-	-	-	
01-Militære yrker	0,0	0,1	-	-	-	-	-	-	

Tabell B6. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Kvinner. Prosent. 4. kvartal 1997

	I alt	Heltid	Deltid	Deltid					
				Yrkes- aktive	Under utdanning	Alders- pensjon og eldre		Svekket helse og førtids- arbeidende	Hjemme- pension arbeidende
						hjemme- arbeidende	100	100	100
I ALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1. LEDERYRKER	4,0	6,2	1,5	1,6	0,2	3,7	2,8	1,3	
11-Politiker og toppledere i offentlig adm.	0,1	0,2	0,1	0,1	-	-	-	-	-
12-Ledere i store og mellomstore bedr. og off.	2,8	4,3	0,9	1,0	0,2	3,7	2,8	0,3	
13-Ledere av små bedrifter	1,1	1,7	0,4	0,5	-	-	-	-	0,9
2. AKADEMISKE YRKER	7,8	10,6	4,5	5,1	2,7	8,7			2,3
21-Realister, sivilingeniører	0,7	1,1	0,2	0,2	0,2	-	-	-	0,4
22-Biologiske og medisinske yrker	2,1	2,4	1,8	2,2	0,2	-	-	-	0,6
23-Undervisningsyrker(min. 4 års univ./høyskole)	2,0	2,8	1,0	1,0	1,3	-	-	-	0,3
24-Høyere saksbehandlere innen off.adm.	1,2	1,8	0,4	0,5	-	-	-	-	-
25-Andre akademiske yrker	1,8	2,4	1,1	1,1	0,9	8,7	-	-	1,1
3. HØYSKOLEYRKER	22,2	27,6	15,8	18,2	5,3	18,8	22,8		9,7
31-Ingeniører, teknikere mfl.	0,8	1,3	0,3	0,4	0,2	-	-	-	-
32-Yrker innen biologi og helsevesen	6,1	5,9	6,5	7,7	0,9	9,0	3,8	4,1	
33-Undervisningsyrker(1-3 års høyskoleutd.)	6,5	8,3	4,4	5,1	1,8	-	9,0	2,1	
34-Lavere saksbehandlere	8,6	12,1	4,6	4,9	2,3	9,8	9,9	3,5	
4. KONTORYRKER	16,3	18,3	14,0	14,4	12,4	13,5	9,3		13,1
41-Kontoryrker	13,0	15,3	10,5	11,6	4,1	13,5	6,7	10,1	
42-Kundeserviceyrker	3,2	3,0	3,5	2,8	8,4	-	2,6	2,9	
5. SALGS- OG SERVICEYRKER	32,8	23,5	43,7	43,3	52,2	17,8	39,6		37,5
51-Yrker innen pers. tjenesteyting og sikkerhetsarb.	22,9	16,9	30,0	31,9	24,2	14,4	25,9	24,9	
52-Salgss- og modellyrker mv.	9,9	6,6	13,7	11,4	27,9	3,4	13,6	12,5	
6. BØNDER, FISKERE O.L.	2,1	1,7	2,6	1,7	2,3	16,1			10,2
61-Yrker innen jordbruk	2,0	1,6	2,4	1,5	2,0	16,1	-	-	10,2
62-Yrker innen skogbruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
63-Yrker innen oppdrett av fisk o.l.	0,1	-	0,1	0,1	0,2	-	-	-	-
64-Yrker innen fiske og fangst	0,1	0,1	0,1	0,1	-	-	-	-	-
7. HÅNDVERKERE	1,9	2,3	1,3	1,5	0,2	2,8	2,3		1,4
71-Steinfag-, bygnings- og anleggsarbeidere	0,2	0,3	0,1	0,1	-	-	-	-	-
72-Metall- og maskinarbeidere, elektrikere o.l.	0,3	0,5	0,1	0,1	-	-	-	-	-
73-Presisjonsarb., grafiske arb., kunsthåndverkere	0,5	0,6	0,3	0,4	-	-	-	-	0,3
74-Andre håndverkere og fagarbeidere	0,9	1,0	0,8	0,8	0,2	2,8	2,3	1,1	
8. OPERATØRER, SJÅFØRER O.L.	3,2	4,4	1,8	1,9	0,9		7,0		0,8
81-Prosessoperatører mv.	0,3	0,5	0,0	0,0	-	-	-	-	-
82-Maskinoperatører	2,6	3,5	1,5	1,7	0,9	-	3,2	0,8	
83-Transportarb. og operatører av mobile maskiner	0,4	0,5	0,3	0,3	-	-	3,8	-	
9. ANDRE YRKER	9,8	5,4	14,9	12,3	23,8	18,6	16,2		23,7
91-Hjelpearbeidere innen tjenesteyting	8,7	4,2	14,0	11,2	23,1	18,6	16,2	23,1	
92-Hjelpearbiedere innen jord-, skogbruk og fiske	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-
93-Hjelpearbeidere innen bygg, anlegg, industri osv.	0,9	1,1	0,7	0,9	0,5	-	-	-	-
00-Uoppgett eller yrker som ikke kan identifiseres	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	-	-	-	0,6
01-Militære yrker	0,0	0,1	-	-	-	-	-	-	-

Tabell B7. Deltidssysselsatte etter kjønn og alder. Prosent. 4. kvartal 2002

	Syssel-satte i alt	Deltid	Deltid					
			Alders-			pensjon og Svekket		
			Yrkes-aktive	Under utdanning	hjemme-arbeidende	eldre	helse og	Hjemme-pensjon arbeidende
Totalt	2 267 391	599 979	408 963	126 457	15 406	23 147	26 006	
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
16-19 år	4,3	10,7	1,4	45,7	-	-	-	1,3
20-24 år	8,0	12,1	5,9	36,3	-	-	-	8,5
25-29 år	10,7	8,6	8,2	10,3	-	2,9	17,4	
30-39 år	26,2	20,9	26,3	6,0	-	11,6	29,1	
40-49 år	23,8	19,6	25,9	1,6	-	23,1	16,6	
50-59 år	20,5	18,2	23,3	0,1	-	42,5	14,8	
60-66 år	5,5	7,7	7,9	-	39,4	19,9	11,4	
67-74 år	0,8	2,3	1,0	-	60,6	-	0,9	
Menn	1 198 996	137 347	65 187	49 248	9 184	10 102	3 626	
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
16-19 år	3,9	18,1	3,9	44,8	-	-	-	6,1
20-24 år	7,8	18,2	10,7	35,7	-	-	-	12,9
25-29 år	10,7	11,4	12,0	14,0	-	1,7	19,9	
30-39 år	26,6	12,5	18,9	5,2	-	17,6	14,1	
40-49 år	23,6	9,9	16,6	0,3	-	19,4	20,1	
50-59 år	20,9	13,8	22,8	-	-	37,2	10,1	
60-66 år	5,7	11,3	12,9	-	44,0	24,0	16,8	
67-74 år	0,8	4,8	2,2	-	56,0	-	-	
Kvinner	1 068 396	462 632	343 776	77 209	6 223	13 044	22 380	
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
16-19 år	4,8	8,5	1,0	46,3	-	-	-	0,5
20-24 år	8,3	10,2	5,0	36,7	-	-	-	7,8
25-29 år	10,8	7,8	7,5	8,0	-	3,8	17,0	
30-39 år	25,8	23,4	27,7	6,5	-	6,9	31,5	
40-49 år	24,1	22,5	27,7	2,5	-	26,0	16,1	
50-59 år	20,2	19,5	23,4	0,2	-	46,6	15,6	
60-66 år	5,2	6,6	6,9	-	32,6	16,7	10,5	
67-74 år	0,9	1,5	0,8	-	67,4	-	1,0	

Tabell B8. Sysselsatte etter heltid/deltid, kjønn og alder. Prosent. 4. kvartal 1993 og 1997

	Deltid														
	Sysselsatte i alt		DELTID		Yrkesaktive		Under utdanning		Alderspensjon og eldre hjemme-arbeidende		Svekket helse og førtidspensjon		Hjemme-arbeidende		
	1993	1997	1993	1997	1993	1997	1993	1997	1993	1997	1993	1997	1993	1997	
I alt	2 016 239	2 209 384	548 753	577 640	387 408	406 738	83 568	105 237	13 664	11 029	4 039	11 875	36 900	42 761	
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
16-19 år	3,7	4,2	9,0	9,9	1,9	1,4	46,0	48,6	-	-	-	-	0,4	0,6	
20-24 år	10,0	8,9	11,7	10,9	7,4	5,7	36,8	35,5	-	-	-	-	2,6	2,6	
25-29 år	12,7	12,6	9,9	9,8	9,7	9,3	12,2	11,6	-	-	2,9	8,4	11,8	12,4	
30-39 år	26,8	25,8	23,7	21,7	28,1	26,4	3,3	2,9	-	-	39,3	3,6	33,9	33,5	
40-49 år	25,2	24,4	20,8	21,7	25,6	27,6	1,2	1,2	-	-	21,9	29,0	21,7	18,8	
50-59 år	14,7	18,5	14,2	17,3	17,1	21,1	0,5	0,2	-	-	36,0	40,5	20,1	21,1	
60-66 år	5,9	5,0	8,4	6,9	9,1	7,5	-	-	39,3	40,1	-	15,9	9,2	7,7	
67-74 år	1,0	0,7	2,3	1,8	1,0	0,9	-	-	60,7	59,9	-	-	0,3	0,2	
Menn	1 091 831	1 188 593	107 103	110 537	52 214	52 659	35 609	43 136	7 056	6 904	2 547	5 380	2 463	2 458	
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
16-19 år	3,5	4,2	21,5	22,7	5,8	5,1	51,0	51,7	-	-	-	-	-	4,4	
20-24 år	9,8	8,8	18,4	18,8	12,8	11,5	32,4	33,6	-	-	-	-	-	7,3	
25-29 år	12,3	12,6	12,3	10,3	13,7	10,4	13,5	11,7	-	-	4,5	14,1	17,3	4,9	
30-39 år	27,2	26,1	14,2	10,2	22,5	17,9	2,4	2,8	-	-	44,0	4,8	23,9	18,6	
40-49 år	25,2	23,7	9,7	10,8	15,7	19,6	0,8	-	-	-	24,3	24,7	21,3	12,8	
50-59 år	14,8	18,5	8,9	11,7	15,1	20,0	-	0,2	-	-	27,2	35,8	15,0	17,1	
60-66 år	6,1	5,1	9,2	9,4	10,8	10,9	-	-	42,6	39,4	-	20,6	22,6	31,9	
67-74 år	1,1	0,8	5,8	6,0	3,7	4,6	-	-	57,4	60,6	-	-	-	3,1	
Kvinner	924 409	1 020 792	441 650	467 103	335 194	354 080	47 959	62 101	6 608	4 124	1 491	6 495	34 437	40 303	
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
16-19 år	3,8	4,2	6,0	6,9	1,3	0,9	42,4	46,4	-	-	-	-	0,4	0,4	
20-24 år	10,3	9,0	10,0	9,1	6,6	4,8	40,1	36,8	-	-	-	-	4,7	2,8	
25-29 år	13,1	12,6	9,4	9,7	9,0	9,2	11,2	11,5	-	-	-	-	3,8	11,4	
30-39 år	26,4	25,5	26,0	24,4	29,0	27,6	4,0	3,0	-	-	31,2	2,5	34,6	34,5	
40-49 år	25,1	25,1	23,5	24,2	27,2	28,8	1,6	2,1	-	-	17,8	32,5	21,7	19,2	
50-59 år	14,7	18,4	15,5	18,6	17,4	21,3	0,8	0,2	-	-	51,0	44,5	20,5	21,4	
60-66 år	5,7	4,7	8,2	6,4	8,9	7,0	-	-	35,9	41,3	-	12,1	8,3	6,2	
67-74 år	0,9	0,4	1,5	0,8	0,6	0,4	-	-	64,1	58,7	-	-	0,3	-	

Tabell B11. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet, utdanningsnivå og kjønn. Prosent. 4. kvartal 2002

	Deltid						
	I alt	Deltid	Yrkes- aktive	Under utdanning	hjemme- arbeidende	førtids- pensjon	Hjemme- arbeidende
Totalt	2 267 391	599 979 408 963	126 457	15 406	23 147	26 006	
I alt	100	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ungdomsskolenivå	13,0	20,0	13,6	38,0	27,8	30,9	19,9
Videregående skole	55,9	55,3	58,9	42,9	49,0	57,1	62,4
Universitets- og høgskole	30,9	24,5	27,4	19,1	23,2	12,0	17,7
Menn	1 198 996	137 347	65 187	49 248	9 184	10 102	3 626
I alt	100	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ungdomsskolenivå	13,4	26,3	16,1	39,3	23,4	33,4	19,7
Videregående skole	57,7	50,2	53,5	42,3	50,8	58,1	75,4
Universitets- og høgskole	28,7	23,3	30,1	18,1	25,9	8,6	5,0
Kvinner	1 068 396	462 632 343 776	77 209	6 223	13 044	22 380	
I alt	100	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ungdomsskolenivå	12,6	18,2	13,1	37,1	34,4	29,0	19,9
Videregående skole	53,9	56,9	59,9	43,2	46,3	56,4	60,3
Universitets- og høgskole	33,4	24,9	26,9	19,7	19,2	14,6	19,8

Tabell B12. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet, utdanningsnivå og kjønn. Prosent. 4. kvartal 1997

	Deltid						
	I alt	Deltid	Yrkes- aktive	Under utdanning	hjemme- arbeidende	førtids- pensjon	Hjemme- arbeidende
Totalt	2 209 384	577 640 406 738	105 237	11 029	11 875	42 761	
I alt	100	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ungdomsskolenivå	14,6	21,7	17,1	39,6	25,8	22,2	19,9
Videregående skole	56,6	55,6	59,6	35,5	52,5	66,4	65,1
Universitets- og høgskole	28,7	22,6	23,3	24,6	21,7	10,2	14,7
Menn	1 188 593	110 537	52 659	43 136	6 904	5 380	2 458
I alt	100	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ungdomsskolenivå	14,6	29,6	20,5	43,7	19,4	15,5	39,1
Videregående skole	57,9	44,7	51,2	31,2	56,4	72,0	48,6
Universitets- og høgskole	27,4	25,6	28,0	25,1	24,2	12,5	12,3
Kvinner	1 020 792	467 103 354 080	62 101	4 124	6 495	40 303	
I alt	100	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ungdomsskolenivå	14,6	19,8	16,5	36,9	36,5	27,6	18,7
Videregående skole	55,2	58,2	60,9	38,4	45,8	61,7	66,1
Universitets- og høgskole	30,2	21,9	22,6	24,2	17,7	8,2	14,8

Tabell B13. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og alderen på yngste barn. Prosent. 4. kvartal 2002

	I alt	Deltid	Deltid			
			Yrkes- aktive	Under utdanning	Alders- pensjon og eldre hjemme- arbeidende	Svekket helse og førtids- pensjon
						Hjemme- arbeidende
Absolutte tall	1 068 396	462 632 343 776	77 209	6 223	13 044	22 380
Ingen barn under 16 år	633 123	263 972 167 767	70 903	6 223	10 543	8 537
Med barn under 16 år	435 272	198 660 176 009	6 306		2 502	13 843
Prosent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ingen barn under 16 år	59,3	57,1	48,8	91,8	100,0	38,1
Med barn under 16 år	40,7	42,9	51,2	8,2	-	61,9
0 - 2 år	10,5	10,3	11,6	1,2	-	29,2
3 - 6 år	11,1	13,3	15,8	2,9	-	16,4
7-10 år	8,9	9,7	11,7	2,7	-	11,4
11-15 år	10,2	9,7	12,1	1,4	-	4,9

Tabell B14. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og alderen på yngste barn. Prosent. 4. kvartal 1993 og 1997

	I ALT	DELTID	Deltid				Under utdanning	Alderspensjon og eldre hjemme- arbeidende	Svekket helse og førtidspensjon	Hjemme- arbeidende	
			Yrkesaktive	Under utdanning	Alders- pensjon og eldre hjemme- arbeidende	Svekket helse og førtidspensjon					
	1993	1997	1993	1997	1993	1997	1993	1997	1993	1997	
Absolutt tall											
KVINNEN I ALT	924 409	1 020 792	441 650	467 103	335 194	354 080	47 959	62 101	6 608	4 124	1 491
Ingen barn u. 16 år	547 449	608 644	241 539	253 534	167 881	171 784	44 781	56 708	6 608	4 124	927
Med barn u. 16 år	376 960	412 148	200 111	213 569	167 313	182 296	3 177	5 393	-	-	564
Prosent											
KVINNEN I ALT	100	100,0	100	100,0	100	100,0	100	100,0	100	100,0	100,0
Ingen barn u. 16 år	59,2	59,6	54,7	54,3	50,1	48,5	93,4	91,3	100,0	100,0	62,2
Med barn u. 16 år	40,8	40,4	45,3	45,7	49,9	51,5	6,6	8,7	-	-	37,8
0 - 2 år	12,1	11,8	12,1	12,7	13,4	13,4	2,2	3,1	-	-	1,8
3 - 6 år	10,2	10,9	12,4	13,1	13,2	15,2	2,0	1,7	-	-	9,6
7-10 år	8,2	8,8	9,6	10,6	10,6	11,9	1,2	2,5	-	-	10,5
11-15 år	10,3	9,0	11,2	9,3	12,7	11,1	1,3	1,3	-	-	17,8

Tabell B15. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og årsak til fravær. Prosent. 4. kvartal 2002

	I alt	Deltid	Deltid				
			Yrkes-aktive	Under utdanning	Alders-pension og eldre hjemme-arbeidende	Svekket helse og førtids-pensjon	Hjemme-arbeidende
SYSSELSATTE I ALT	2 267 391	599 978	408 962	126 456	15 406	23 146	26 006
Midlertidig fraværende	299 295	96 024	57 165	24 851	1 599	6 096	6 312
SYSSELSATTE I ALT	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Midlertidig fraværende	13,2	16,0	14,0	19,7	10,4	26,3	24,3
Av dette:							
Sykdom	4,0	4,2	4,6	1,1		11,1	9,7
Ferie	3,7	3,4	3,8	2,6	0,6	6,1	0,9
Avspasering	2,4	3,9	1,9	9,7	7,2	5,1	5,0
Andre årsaker / uoppgitt	3,2	4,5	3,8	6,3	2,6	4,0	8,7
MENN I ALT	1 198 996	137 347	65 187	49 248	9 184	10 102	3 626
Midlertidig fraværende	133 897	21 541	8 018	9 713	1 196	2 291	324
MENN I ALT	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Midlertidig fraværende	11,2	15,7	12,3	19,7	13,0	22,7	8,9
Av dette:							
Sykdom	3,3	2,4	2,8	1,0	-	8,0	4,1
Ferie	3,8	3,0	2,4	3,6	1,0	6,7	-
Avspasering	2,7	6,2	4,4	9,4	7,7	1,8	4,9
Andre årsaker / uoppgitt	1,4	4,1	2,7	5,7	4,3	6,1	-
KVINNER I ALT	1 068 396	462 632	343 776	77 209	6 223	13 044	22 380
Midlertidig fraværende	165 398	74 483	49 147	15 139	403	3 806	5 988
KVINNER I ALT	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Midlertidig fraværende	15,5	16,1	14,3	19,6	6,5	29,2	26,8
Av dette:							
Sykdom	4,7	4,7	4,9	1,1	-	13,6	10,6
Ferie	3,5	3,5	4,0	1,9	-	5,6	1,1
Avspasering	2,0	3,2	1,4	10,0	6,5	7,7	5,1
Andre årsaker / uoppgitt	5,2	4,6	4,0	6,6	-	2,3	10,1

Tabell B16. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og årsak til fravær. Prosent. 4. kvartal 1993 og 1997

	Deltid													
	I ALT		DELTID		Yrkesaktive		Under utdanning		Alders-pensjon og Svekket helse		Hjemme-arbeidende			
	1993	1997	1993	1997	1993	1997	1993	1997	eldre hjemme-arbeidende	og førtids-pensjon	1993	1997	1993	1997
Sysselsatte i alt	2 016 239	2 209 384	548 753	577 640	387 408	406 738	83 568	105 237	13 664	11 028	4 039	11 874	36 900	42 761
Midl. fraværende	173 389	236 327	59 012	78 390	42 367	51 542	9 177	14 784	681	1 637	726	2 919	3 894	7 506
Sysselsatte i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Midl. fraværende	8,6	10,7	10,8	13,6	10,9	12,7	11,0	14,0	5,0	14,8	18,0	24,6	10,6	17,6
Av dette:														
Sykdom	3,0	3,2	3,3	4,0	3,7	4,7	0,8	0,4	2,2	2,6	14,7	17,8	3,3	3,7
Ferie	1,1	2,6	1,4	2,7	1,4	2,8	1,5	2,3	1,8	3,2	-	1,8	0,3	3,1
Avspasering	1,4	1,9	2,5	3,0	2,1	1,8	5,0	6,3	1,0	8,3	-	0,9	3,0	5,5
Andre årsaker/uoppgett	3,0	2,9	3,6	3,8	3,7	3,4	3,6	5,0	-	0,6	3,3	4,2	4,0	5,3
Menn i alt	1 091 831	1 188 593	107 103	110 537	52 214	52 659	35 609	43 136	7 056	6 904	2 547	5 380	2 463	2 458
Midl. fraværende	67 685	99 347	7 297	13 555	3 613	6 115	3 328	5 753	103	656	133	794	120	237
Menn i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Midl. fraværende	6,2	8,4	6,8	12,3	6,9	11,6	9,3	13,3	1,5	9,5	5,2	14,8	4,9	9,6
Av dette:														
Sykdom	2,5	2,7	1,5	2,4	2,4	2,8	0,8	0,5	-	1,4	-	11,0	4,9	9,6
Ferie	1,1	2,2	1,1	2,7	1,7	3,6	0,7	2,4	1,5	0,9	-	-	-	-
Avspasering	1,5	2,2	2,1	4,5	1,7	3,7	3,7	6,0	-	6,2	-	-	-	-
Andre årsaker/uoppgett	1,2	1,2	2,1	2,7	1,2	1,4	4,1	4,5	-	1,0	5,2	3,8	-	-
Kvinner i alt	924 409	1 020 792	441 650	467 103	335 194	354 080	47 959	62 101	6 608	4 124	1 491	6 495	34 437	40 303
Midl. fraværende	105 705	136 980	51 714	64 836	38 754	45 427	5 849	9 031	578	981	593	2 126	3 774	7 270
Kvinner i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Midl. fraværende	11,4	13,4	11,7	13,9	11,6	12,8	12,2	14,5	8,7	23,8	39,8	32,7	11,0	18,0
Av dette:														
Sykdom	3,7	3,9	3,7	4,4	4,0	4,9	0,9	0,3	4,4	4,7	39,8	23,4	3,2	3,3
Ferie	1,2	3,1	1,4	2,7	1,4	2,7	2,1	2,3	2,2	7,2	-	3,2	0,4	3,2
Avspasering	1,4	1,6	2,6	2,6	2,2	1,5	6,0	6,5	2,1	11,8	-	1,6	3,2	5,9
Andre årsaker/uoppgett	5,2	4,8	4,0	4,1	4,0	3,7	3,2	5,4	-	-	-	4,5	4,2	5,6

Tabell B20. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og arbeidstidsordning. Prosent. 2. kvartal 2002

	I alt	Deltid	Deltid					
			Yrkes- aktive	Under utdanning	Alders- pensjon og hjemme- arbeidende			Svekket eldre helse og førtids- pensjon
					133 052	16 986	24 725	
Sysselsatte i alt	2 302 989	600 038	399 550	133 052	16 986	24 725	25 723	
Sysselsatte i prosent	100	100	100	100	100	100	100	
SKIFT ELLER TURNUS	19,8	26	29,5	23,3	1,6	11,3	15,8	
Herav:								
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	11,7	17,5	19,7	16,4	1,6	7,4	9,6	
Kvelds- og/eller nattarbeid	3,6	4,3	4,8	3,7		2,6	3,1	
Alle ordningene	1,4	1,2	1,2	1,5		0,9	0,6	
IKKE SKIFT ELLER TURNUS	10,6	11,8	7,5	23,6	15,5	14	12	
Herav:								
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	8,2	8,5	5,7	16,2	7,4	10,2	10	
Kvelds- og/eller nattarbeid	2,4	3,3	1,8	7,4	8,1	3,8	2	
Menn i alt	1 219 845	131 837	55 679	54 565	8 174	10 663	2 754	
Menn i prosent	100	100	100	100	100	100	100	
SKIFT ELLER TURNUS	15,2	17,2	20	20	1,3	3,6	7	
Herav:								
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	7,4	9,7	11,1	11,8	1,3	1,1		
Kvelds- og/eller nattarbeid	3,6	4,8	5,3	5,3		2,5	7	
Alle ordningene	1,8	1,6	2,1	1,6				
IKKE SKIFT ELLER TURNUS								
Herav:								
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	9,9	12,9	8,5	18,4	7	9,8	21,1	
Kvelds- og/eller nattarbeid	2,8	5,3	3,1	8,3	6,1	1,8	2,2	
Kvinner i alt	1 083 144	468 200	343 871	78 486	8 811	14 062	22 968	
Kvinner i prosent	100	100	100	100	100	100	100	
SKIFT ELLER TURNUS	24,9	28,5	31,1	25,6	1,9	17,1	16,8	
Herav:								
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	15,6	19,7	21	19,5	1,9	12,4	10,7	
Kvelds- og/eller nattarbeid	3,5	4,1	4,7	2,6	3,2	2,7	2,7	
Alle ordningene	0,9	1,1	1,1	1,4		1,6	0,7	
IKKE SKIFT ELLER TURNUS	8,5	9,9	6,9	14,7	17,6	10,4	10,7	
Herav:								
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	6,4	7,2	5,3	6,7	7,7	5,4	8,7	
Kvelds- og/eller nattarbeid	2,1	2,7	1,6	21,3	9,9	15,8	2	

Tabell B21. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og arbeidstidsordning. Prosent. 2. kvartalstall 1997

	Deltid							
	I alt	Deltid	Alders-					
			Yrkes- aktive	Under utdanning	hjemme- arbeidende	førtids- pensjon	Svekket helse og eldre	Hjemme- arbeidende
Sysselsatte i alt	2 196 463	577 459	402 355	108 971	10 503	8 259	47 369	
Sysselsatte i prosent	100	100	100	100	100	100	100	
SKIFT ELLER TURNUS	12,8	17,6	18,7	15,2	1,1	9,3	19,7	
Herav:								
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	6,5	9,8	10,1	8,7		2,8	12,1	
Kvelds- og/eller nattarbeid	2,4	2,8	3,1	2,2			2,1	
Alle ordningene	0,9	1	1,1	0,8			1,5	
IKKE SKIFT ELLER TURNUS	15,1	17,1	15,3	24,9	10,3	18,5	15,4	
Herav:								
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	11,5	11,4	10,2	17	8,9	9	10,2	
Kvelds- og/eller nattarbeid	3,6	5,6	5,1	7,9	1,4	9,5	5,3	
Menn i alt	1 188 646	122 189	58 065	48 048	6 403	3 304	6 367	
Menn i prosent	100	100	100	100	100	100	100	
SKIFT ELLER TURNUS	10,6	15,5	16,8	12,8			47,4	
Herav:								
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	4,6	7,6	7,4	6,7			28,1	
Kvelds- og/eller nattarbeid	2,4	3,2	3,3	3,4			4,3	
Alle ordningene	1,1	1,7	2,5	0,5			6,6	
IKKE SKIFT ELLER TURNUS								
Herav:	16,6	21,7	20,4	28,1	5,7	13,3	5,4	
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	13	15,1	14,8	18,1	5,7	8	2,1	
Kvelds- og/eller nattarbeid	3,5	6,6	5,6	9,3		5,3	3,3	
Kvinner i alt	1 007 817	455 270	344 290	60 923	4 100	4 954	41 002	
Kvinner i prosent	100	100	100	100	100	100	100	
SKIFT ELLER TURNUS	15,5	18,2	19	17,1	2,8	15,5	15,4	
Herav:								
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	8,6	10,3	10,6	10,3		4,7	9,6	
Kvelds- og/eller nattarbeid	2,3	2,7	3,1	1,3			1,8	
Alle ordningene	0,7	0,8	0,8	1,1			0,8	
IKKE SKIFT ELLER TURNUS	13,4	15,8	14,4	22,4	17,5	21,9	17	
Herav:								
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	9,7	10,5	9,4	15,6	13,8	9,7	11,4	
Kvelds- og/eller nattarbeid	3,7	5,4	5	6,8	3,7	12,2	5,6	

Tabell B22. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og kommunetype. Prosent. 4. kvartal 2002

	I alt	Deltid	Deltid					
			Yrkes-aktive	Under utdanning	hjemme- arbeidende	Alders- pensjon og eldre	Svekket helse og førtids- pensjon	Hjemme- arbeidende
						126 457		
I ALT	2 267 391	599 979	408 963	126 457	15 406	23 147	26 006	
Primærnæringskommuner	4,6	5,1	5,4	3,4	5,7	4,5		8
Blandede landbruks- og industrikomm.	4,4	5,2	5,4	3,6	9,7	2,1		10,2
Industrikommuner	9,4	10,9	11,5	9,4	10,8	12,8		8,6
Mindre sentral, blandede tj. og industri	8,5	9,8	9	10,2	14,8	13		12,8
Sentral, blandede tj. og industri	28,3	29,9	30,7	28	31,5	34		23
Mindre sentral tj.ytings- og industrikomm	7	7,1	7	7,1	5,5	10,9		5,9
Sentral tj.ytingskommuner	37,9	32	31	38,2	22,1	22,8		31,4
MENN	100	100	100	100	100	100	100	
Primærnæringskommuner	4,5	3,7	4	2,9	6,2	2,7		6,9
Blandede landbruks- og industrikomm.	4,4	4,3	4,2	3,3	9,8	1,1		13,5
Industrikommuner	9,5	9,3	7,6	10,2	9,9	17,6		4,3
Mindre sentral, blandede tj. og industri	8,1	9,2	8,8	7,8	13	15		10,5
Sentral, blandede tj. og industri	28,3	31,1	31,7	30,3	36	32,8		12,9
Mindre sentral tj.ytings- og industrikomm	7	6,7	5,5	8,2	6,5	8,8		3,7
Sentral tj.ytingskommuner	38	35,6	38,2	37,1	18,5	22		48,2
KVINNER	100	100	100	100	100	100	100	
Primærnæringskommuner	4,6	5,5	5,7	3,8	5	5,9		8,2
Blandede landbruks- og industrikomm.	4,3	5,5	5,6	3,9	9,4	2,9		9,7
Industrikommuner	9,2	11,4	12,2	8,8	12	9,1		9,3
Mindre sentral, blandede tj. og industri	8,9	9,9	9,1	11,8	17,4	11,4		13,2
Sentral, blandede tj. og industri	28,2	29,6	30,5	26,5	24,8	34,9		24,6
Mindre sentral tj.ytings- og industrikomm	7	7,2	7,3	6,3	3,9	12,6		6,3
Sentral tj.ytingskommuner	37,7	30,9	29,6	38,9	27,5	23,4		28,7

Tabell B23. Sysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og kommunetype. Prosent. 4. kvartal 1997

	I alt	Deltid	Yrkes-aktive	Under utdanning	Alders-pensjon og eldre	Svekket helse og førtids- arbeidende	Hjemme- pension	Deltid
I ALT	2 209 384	577 640	406 738	105 237	11 029	11 875	42 761	
Primærnæringskommuner	4,5	5,3	5,7	2,8	7,5	7,5	6,5	
Blandede landbruks- og industrikomm.	4,6	5,6	5,9	4	11,6	4,6	5,1	
Industrikommuner	9,1	10,2	10,2	8,1	12,6	12,1	15	
Mindre sentral, blandede tj. og industri	8,5	9,3	10,3	5,5	8,2	6	9,8	
Sentral, blandede tj. og industri	28	30,2	30,3	29,1	24,4	31,2	33	
Mindre sentral tj.ytings- og industrikomm	7,1	7,3	7,5	7,9	4,9	8	4,4	
Sentral tj.ytingskommuner	38,1	32,1	30,1	42,6	30,9	30,7	26,1	
MENN	100	100	100	100	100	100	100	
Primærnæringskommuner	4,5	3,6	6	1,3	1,8	3,3	-	
Blandede landbruks- og industrikomm.	4,8	5,4	5,5	4,4	14,3	3,2	-	
Industrikommuner	9,7	10,8	10,8	8,3	16,3	20,8	15,8	
Mindre sentral, blandede tj. og industri	8,5	7,9	9,9	5,1	9	8	9,6	
Sentral, blandede tj. og industri	28,1	30,4	31,2	29,4	29,2	27,2	42,7	
Mindre sentral tj.ytings- og industrikomm	6,9	6,4	6,4	7	4,8	4,5	4,9	
Sentral tj.ytingskommuner	37,5	35,5	30,2	44,6	24,7	33	27	
KVINNER	100	100	100	100	100	100	100	
Primærnæringskommuner	4,4	5,7	5,7	3,9	16,9	11	6,9	
Blandede landbruks- og industrikomm.	4,4	5,6	6	3,8	7	5,7	5,4	
Industrikommuner	8,5	10,1	10,1	8	6,5	4,8	14,9	
Mindre sentral, blandede tj. og industri	8,5	9,6	10,4	5,8	6,9	4,4	9,9	
Sentral, blandede tj. og industri	27,9	30,1	30,2	28,9	16,3	34,4	32,4	
Mindre sentral tj.ytings- og industrikomm	7,3	7,5	7,7	8,5	5	10,8	4,4	
Sentral tj.ytingskommuner	38,9	31,3	30,1	41,1	41,3	28,8	26,1	

Tabell B27. Deltid sysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet, kjønn og alder. Prosent. 4. kvartal 2002

	I ALT	Deltid												
		Yrkesaktive				Under utdanning				Alderspension og eldre hjemme-arbeidende				
		Deltid i alt	Andel under-syss.	Deltid	Andel under-syss.	Deltid	Andel under-syss.	Deltid	Andel under-syss.	Deltid	Andel under-syss.	Deltid	Andel under-syss.	
I alt	599 979	13,4	408 963	15,4	126 457	8,5	15 406	10,1	23 147	8,3	26 006	13,4		
16-19 år	64 021	12,1	5 917	35,7	57 772	9,6						332	24,4	
20-24 år	72 360	14,0	24 237	29,6	45 901	5,9						2 221	11,4	
25-29 år	51 679	17,6	33 467	20,4	13 023	11,6					669	44,3	4 519	
30-39 år	125 525	15,7	107 719	16,1	7 565	9,3					2 680	11,8	7 560	
40-49 år	117 744	13,9	105 993	14,2	2 076	10,6					5 349	11,0	4 325	
50-59 år	109 072	12,0	95 260	12,6	119						9 843	7,2	3 850	
60-66 år	45 927	6,6	32 285	6,6							4 604		2 968	
67-74 år	13 651	9,2	4 084	4,9							9 336	11,3		
Menn	137 347	16,7	65 187	24,1	49 248	8,6	9 184	11,0	10 102	12,1	3 626	21,9		
16-19 år	24 834	16,4	2 572	39,3	22 039	13,5							223	36,3
20-24 år	25 043	12,7	6 972	38,3	17 604	3,0							467	
25-29 år	15 630	18,5	7 854	26,3	6 880	6,7					173	100,0	723	27,4
30-39 år	17 187	28,3	12 322	31,9	2 571	9,4					1 782	17,7	512	71,2
40-49 år	13 637	22,5	10 791	24,4	154						1 964	22,6	728	
50-59 år	18 955	14,3	14 830	16,3							3 758	7,7	366	
60-66 år	15 492	10,7	8 414	11,9							4 045	12,5	2 425	
67-74 år	6 570	7,6	1 431								5 139	9,8		
Kvinner	462 632	12,4	343 776	13,7	77 209	8,4	6 223	8,9	13 044	5,3	22 380	12,0		
16-19 år	39 187	9,3	3 345	32,8	35 733	7,1							109	
20-24 år	47 317	14,7	17 265	26,1	28 297	7,8							1 754	14,5
25-29 år	36 049	17,2	25 613	18,6	6 144	17,1					496	24,9	3 796	6,5
30-39 år	108 337	13,8	95 397	14,1	4 994	9,3					899		7 048	14,3
40-49 år	104 107	12,8	95 201	13,0	1 923	11,4					3 385	4,3	3 598	15,3
50-59 år	90 118	11,5	80 430	11,9	119						6 085	6,9	3 484	11,2
60-66 år	30 436	4,5	23 871	4,7							2 025		2 179	
67-74 år	7 081	10,6	2 653	7,5							4 197	13,1		
												231		

Tabell B28. Deltid sysselsatte og andel underysselsatte etter hovedsakelig virksomhet, arbeidstid og kjønn. Prosent. 4. kvartal 2002

	I ALT	Deltid										
		Yrkesaktive		Under utdanning		Alderspensjon og eldre hjemme-arbeidende		Svekket helse og førtidspensjon		Hjemme-arbeidende		
		Andel Deltid i under- alt	syss.	Deltid	Andel under- syss.	Deltid	Andel under- syss.	Deltid	Andel under- syss.	Deltid	Andel under- syss.	
I ALT	599 979	13,4	408 963	15,4	126 457	8,5	15 406	10,1	23 147	8,3	26 006	13,4
1-9 timer	102 484	15,8	14 268	43,0	59 906	10,2	7 621	11,4	10 107	12,5	10 582	17,7
10-19 timer	184 439	15,1	108 656	20,5	50 321	6,9	5 036	5,6	9 424	3,4	11 002	13,3
20-29 timer	188 203	13,3	165 173	14,1	14 533	6,6	2 147	19,0	3 199	10,3	3 152	4,6
30-36 timer	124 853	9,0	120 866	9,2	1 697	8,0	603	.	417	.	1 270	.
MENN	137 347	16,7	65 187	24,1	49 248	8,6	9 184	11,0	10 102	12,1	3 626	21,9
1-9 timer	37 018	18,7	6 056	41,9	21 976	12,3	3 953	16,6	3 863	14,7	1 170	38,7
10-19 timer	48 294	16,4	19 061	31,8	20 610	5,3	2 965	3,3	3 844	8,4	1 814	18,8
20-29 timer	31 385	18,0	21 429	21,7	5 830	7,3	1 663	15,2	1 978	16,6	485	.
30-36 timer	20 650	12,0	18 640	13,3	833	.	603	.	417	.	157	.
KVINNER	462 632	12,4	343 776	13,7	77 209	8,4	6 223	8,9	13 044	5,3	22 380	12,0
1-9 timer	65 466	14,3	8 212	43,9	37 930	9,0	3 668	5,7	6 244	11,1	9 411	15,1
10-19 timer	136 145	14,7	89 595	18,1	29 711	8,1	2 071	9,0	5 580	.	9 188	12,2
20-29 timer	156 819	12,4	143 744	12,9	8 703	6,2	484	31,9	1 221	.	2 667	5,5
30-36 timer	104 203	8,5	102 226	8,5	864	15,7	.	.	.	1 114	.	.

Tabell B29. Deltid sysselsatte og andel underysselsatte etter hovedsakelig virksomhet, utdanningsnivå og kjønn. Prosent. 4. kvartal 2002

	I ALT	Deltid										
		Yrkesaktive		Under utdanning		Alderspensjon og eldre hjemme-arbeidende		Svekket helse og førtidspensjon		Hjemme-arbeidende		
		Andel Deltid i under- alt	syss.	Deltid	Andel under- syss.	Deltid	Andel under- syss.	Deltid	Andel under- syss.	Deltid	Andel under- syss.	
I ALT	599 979	13,4	408 963	15,4	126 457	8,5	15 406	10,1	23 147	8,3	26 006	13,4
Ungdomsskolenivå	120 148	12,6	55 525	14,1	48 010	10,5	4 290	22,1	7 156	2,8	5 167	22,0
Videregående skole	331 989	14,1	240 794	16,0	54 190	7,4	7 544	1,7	13 224	11,7	16 237	14,4
Universitets- og høgskole	147 077	12,7	112 039	14,5	24 096	7,0	3 572	13,5	2 767	6,0	4 603	.
MENN	137 347	16,7	65 187	24,1	49 248	8,6	9 184	11,0	10 102	12,1	3 626	21,9
Ungdomsskolenivå	36 096	16,4	10 509	24,3	19 356	13,5	2 147	25,7	3 371	6,0	714	.
Videregående skole	68 958	15,9	34 866	22,9	20 831	5,8	4 661	2,7	5 867	14,5	2 733	29,0
Universitets- og høgskole	31 943	18,9	19 623	26,4	8 901	4,2	2 376	13,8	864	19,1	180	.
KVINNER	462 632	12,4	343 776	13,7	77 209	8,4	6 223	8,9	13 044	5,3	22 380	12,0
Ungdomsskolenivå	84 052	11,0	45 017	11,8	28 654	8,4	2 143	18,5	3 785	.	4 453	25,6
Videregående skole	263 031	13,6	205 927	14,9	33 359	8,3	2 884	.	7 357	9,4	13 504	11,5
Universitets- og høgskole	115 134	10,9	92 416	12,0	15 196	8,6	1 196	12,9	1 903	.	4 423	.

Tabell B30. Deltid sysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og alderen på yngste barn. Kvinner. Prosent. 4. kvartal 2002

	Deltid											
	I ALT		Yrkesaktive		Under utdanning		Alderspensjon og eldre hjemme-arbeidende		Svekket helse og førtidspensjon		Hjemme-arbeidende	
	Andel Deltid i under-altsyss.		Andel Deltid under-syss.		Andel Deltid under-syss.		Andel Deltid under-syss.		Andel Deltid under-syss.		Andel Deltid under-syss.	
	Deltid	under-altsyss.	Deltid	under-syss.	Deltid	under-syss.	Deltid	under-syss.	Deltid	under-syss.	Deltid	under-syss.
Ingen barn under 16 år	263 972	12,1	167 767	14,7	70 903	7,6	6 223	8,9	10 543	2,6	8 537	13,3
Med barn under 16 år	198 660	12,8	176 009	12,8	6 306	16,9	.	.	2 502	16,9	13 843	11,2
0 - 2 år	47 427	10,3	39 934	10,9	957	15,4	6 536	6,0
3 - 6 år	61 336	13,7	54 365	12,9	2 207	31,6	.	.	1 096	24,6	3 669	11,6
7-10 år	45 034	12,9	40 155	12,8	2 095	10,5	.	.	242	.	2 543	17,7
11-15 år	44 862	14,1	41 555	14,2	1 047	.	.	.	1 163	13,1	1 096	25,5

Tabell B31. Deltid sysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og årsak til fravær. Prosent. 4. kvartal 2002

	Deltid											
	I ALT		Yrkesaktive		Under utdanning		Alderspensjon og eldre hjemme-arbeidende		Svekket helse og førtidspensjon		Hjemme-arbeidende	
	Andel Deltid i under-altsyss.		Andel Deltid under-syss.		Andel Deltid under-syss.		Andel Deltid under-syss.		Andel Deltid under-syss.		Andel Deltid under-syss.	
	Deltid	under-altsyss.	Deltid	under-syss.	Deltid	under-syss.	Deltid	under-syss.	Deltid	under-syss.	Deltid	under-syss.
I ALT	599 979	13,4	408 963	15,4	126 457	8,5	15 406	10,1	23 147	8,3	26 006	13,4
Midlertidig fraværende	96 024	11,9	57 165	12,9	24 852	12,9	1 599	14,4	6 096	7,0	6 312	2,1
Av dette:												
Sykdom	25 106	9,9	18 648	12,1	1 368	16,3	.	.	2 581	.	2 510	.
Ferie	20 388	8,3	15 392	9,5	3 248	2,9	92	.	1 412	.	244	53,3
Avspasering	23 554	16,4	7 652	17,8	12 301	17,3	1 112	20,7	1 181	12,4	1 308	.
Andre årsaker / uoppgitt	26 976	12,4	15 474	14,9	7 935	9,7	395	.	922	30,3	2 250	.
MENN I ALT	137 347	16,7	65 187	24,1	49 248	8,6	9 184	11,0	10 102	12,1	3 626	21,9
Midlertidig fraværende	21 541	19,9	8 018	26,8	9 713	16,8	1 196	19,3	2 291	12,2	324	.
Av dette:												
Sykdom	3 309	10,6	1 850	19,0	502	.	.	.	810	.	147	.
Ferie	4 108	9,4	1 553	18,7	1 785	5,3	92	.	677	.	.	.
Avspasering	8 537	28,7	2 862	23,6	4 608	33,4	709	32,5	182	.	177	.
Andre årsaker / uoppgitt	5 588	19,9	1 754	47,5	2 818	.	395	.	621	45,0	.	.
KVINNEN I ALT	462 632	12,4	343 776	13,7	77 209	8,4	6 223	8,9	13 044	5,3	22 380	12,0
Midlertidig fraværende	74 483	9,5	49 147	10,7	15 139	10,4	403	.	3 806	3,8	5 988	2,2
Av dette:												
Sykdom	21 797	9,8	16 798	11,4	866	25,7	.	.	1 770	.	2 362	.
Ferie	16 281	8,0	13 838	8,4	1 463	.	.	.	735	.	244	53,3
Avspasering	15 017	9,4	4 790	14,3	7 693	7,6	403	.	999	14,6	1 132	.
Andre årsaker / uoppgitt	21 388	10,5	13 720	10,8	5 117	15,0	.	.	301	.	2 250	.

Tabell B33. Deltidssysselsatte og andel undersysselsatte etter hovedsakelig virksomhet og arbeidstidsordning. Prosent. 4. kvartal 2002

	Deltid											
	I ALT		Yrkesaktive		Under utdanning		Alderspensjon og eldre hjemme-arbeidende		Svekket helse og førtidspensjon		Hjemme-arbeidende	
	Deltid i under-alts	Andel under-syss.	Deltid	Andel under-syss.	Deltid	Andel under-syss.	Deltid	Andel under-syss.	Deltid	Andel under-syss.	Deltid	Andel under-syss.
Deltid	600 038	11,7	399 551	13,6	133 052	8,7	16 986	3,9	24 726	5,7	25 723	9,6
SKIFT ELLER TURNUS	156 144	13,4	118 032	15,2	30 989	7,4	273	-	2 787	3,6	4 063	14,8
Herav:												
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	115 301	13,9	87 340	16,1	23 241	6,8	273	-	1 848	5,5	2 599	11,1
Kvelds- og/eller nattarbeid	25 626	10,2	19 303	10,6	4 877	10,0	-	-	642	-	805	9,2
Alle ordningene	7 196	16,9	4 882	20,3	1 931	11,9	-	-	228	-	154	-
IKKE SKIFT ELLER TURNUS	70 639	13,9	30 090	19,4	31 368	11,8	2 624	3,7	3 461	2,3	3 097	3,7
Herav:												
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	50 790	12,4	22 915	14,9	21 537	12,5	1 256	-	2 513	3,2	2 569	4,5
Kvelds- og/eller nattarbeid	19 849	17,8	7 175	33,8	9 831	10,2	1 368	7,0	948	-	527	-
Menn i alt	131 838	12,9	55 679	20,8	54 566	6,7	8 175	4,8	10 663	11,2	2 755	8,5
SKIFT ELLER TURNUS	22 721	11,9	11 125	18,5	10 918	6,0	104	-	380	-	193	-
Herav:												
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	13 528	9,1	6 474	13,1	6 837	5,6	104	-	113	-	-	-
Kvelds- og/eller nattarbeid	6 272	18,9	2 951	35,4	2 860	4,9	-	-	267	-	193	-
Alle ordningene	2 057	14,4	1 194	13,8	863	15,2	-	-	-	-	-	-
IKKE SKIFT ELLER TURNUS	23 954	9,4	6 429	21,2	14 575	4,2	1 072	8,9	1 238	6,4	640	18,1
Herav:												
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	16 955	9,1	4 721	15,6	10 030	6,1	574	-	1 049	7,6	580	19,9
Kvelds- og/eller nattarbeid	7 000	10,3	1 708	36,4	4 545	-	498	19,2	189	-	59	-
Kvinner i alt	468 201	11,4	343 871	12,4	78 487	10,0	8 812	3,1	14 063	1,4	22 968	9,8
SKIFT ELLER TURNUS	133 423	13,7	106 907	14,9	20 071	8,2	169	-	2 407	4,2	3 869	15,5
Herav:												
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	101 773	14,5	80 867	16,3	16 403	7,3	169	-	1 735	5,8	2 599	11,1
Kvelds- og/eller nattarbeid	19 354	7,3	16 351	6,1	2 017	17,2	-	-	374	-	612	12,1
Alle ordningene	5 140	18,0	3 688	22,4	1 068	9,2	-	-	228	-	154	-
IKKE SKIFT ELLER TURNUS	46 685	16,2	23 661	18,9	16 793	18,4	1 552	-	2 223	-	2 457	-
Herav:												
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	33 835	14,1	18 193	14,7	11 508	18,1	682	-	1 464	-	1 989	-
Kvelds- og/eller nattarbeid	12 849	21,8	5 467	32,9	5 286	19,0	870	-	759	-	468	-

Tabell B34. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Prosent. 4. kvartal 1997 og 2002

	I ALT		HELTID		DELTID	
	1997	2002	1997	2002	1997	2002
I ALT	2 209 384	2 267 248	73,7	73,1	26,1	26,5
1. LEDERYRKER	173 148	171 536	93,8	94,2	6,2	5,6
11-Politiker og toppledere i offentlig adm.	4 215	5 102	83,4	87,7	16,6	12,3
12-Ledere i store og mellomstore bedr. og off. adm.	122 351	136 733	95,1	96,1	4,9	3,8
13-Ledere av små bedrifter	46 582	29 701	91,2	86,7	8,5	12,8
2. AKADEMISKE YRKER	202 404	252 283	85,5	86,0	14,3	13,8
21-Realister, sivilingeniører	54 065	72 569	94,5	94,2	5,5	5,6
22-Biologiske og medisinske yrker	37 342	42 694	74,6	77,1	25,4	22,9
23-Undervisningsykker (min. 4 års uni./høyskole)	40 222	48 822	84,5	80,1	15,5	19,9
24-Høyere saksbehandlere innen off.adm.	27 027	22 741	91,0	93,2	8,5	6,8
25-Andre akademiske yrker	43 748	65 457	81,0	84,7	18,4	14,7
3. HØYSKOLEYRKER	450 267	531 770	80,4	77,4	19,4	22,2
31-Ingeniører, teknikere mfl.	97 418	109 941	95,7	92,2	3,9	7,6
32-Yrker innen biologi og helsevesen	74 059	87 878	57,0	56,2	43,0	43,2
33-Undervisningsykker (1-3 års høyskoleutd.)	96 454	106 668	74,8	72,9	24,9	26,4
34-Lavere saksbehandlere	182 337	227 284	84,7	80,6	15,2	19,1
4. KONTORYRKER	225 527	179 714	66,6	70,8	33,3	28,8
41-Kontoryrker	186 174	148 799	69,5	71,8	30,4	28,0
42-Kundeserviceyrker	39 353	30 915	53,2	66,1	46,8	32,5
5. SALGS- OG SERVICEYRKER	451 964	501 441	47,9	47,6	51,9	52,0
51-Yrker innen pers. tjenesteyting og sikkerhetsarb.	299 736	323 511	47,9	49,5	52,0	50,0
52-Salgs- og modellyrker mv.	152 228	177 930	48,1	44,1	51,7	55,6
6. BØNDER, FISKERE O.L.	91 513	70 740	70,6	71,9	28,8	26,1
61-Yrker innen jordbruk	70 631	53 746	66,7	68,5	33,1	29,9
62-Yrker innen skogbruk	3 972	3 673	80,6	81,8	19,4	18,2
63-Yrker innen oppdrett av fisk o.l.	4 566	4 804	80,0	80,1	15,7	19,9
64-Yrker innen fiske og fangst	12 344	8 518	86,0	85,0	11,7	8,9
7. HÅNDVERKERE	259 217	246 241	94,1	92,7	5,6	7,2
71-Steinfag-, bygnings- og anleggsarbeidere	91 971	95 915	96,9	93,4	3,1	6,5
72-Metall- og maskinarbeidere, elektrikere o.l.	116 989	104 431	96,9	95,4	3,1	4,4
73-Presisjonsarb., grafiske arb., kunsthåndverkere	13 877	13 585	83,3	86,1	15,3	13,9
74-Andre håndverkere og fagarbeidere	36 380	32 310	82,3	84,9	16,7	15,1
8. OPERATØRER, SJÅFØRER O.L.	190 368	175 053	91,5	88,5	8,5	10,9
81-Prosessoperatører mv.	33 750	30 043	94,8	89,4	5,2	8,5
82-Maskinoperatører	73 793	59 945	88,8	83,1	11,2	16,6
83-Transportarb. og operatører av mobile maskiner	82 824	85 065	92,6	91,9	7,4	7,8
9. ANDRE YRKER	164 976	138 469	48,7	48,6	50,9	50,6
91-Hjelpearbeidere innen tjenesteyting	106 669	99 247	30,0	35,7	69,6	63,9
92-Hjelpearbeidere innen jord-, skogbruk og fiske	255	253	44,4	.	55,6	100,0
93-Hjelpearbeidere innen bygg, anlegg, industri osv.	25 735	15 408	68,1	66,6	31,9	33,4
00-Uoppgitt eller yrker som ikke kan identifiseres	4 239	5 019	67,9	67,3	28,7	20,6
01-Militære yrker	28 077	18 541	98,8	98,3	0,6	1,1

Tabell B35. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Menn. Prosent. 4. kvartal 1997 og 2002

	I ALT		HELTID		DELTID	
	1997	2002	1997	2002	1997	2002
I ALT	1 188 593	1 198 996	90,5	88,1	9,3	11,5
1. LEDERYRKER	132 317	120 391	97,0	96,7	2,9	3,0
11-Politiker og toppledere i offentlig adm.	2 841	3 292	93,5	96,1	6,5	3,9
12-Ledere i store og mellomstore bedr. og off. adm.	94 192	95 240	98,2	98,2	1,8	1,6
13-Ledere av små bedrifter	35 285	21 859	94,0	90,6	5,6	8,8
2. AKADEMISKE YRKER	122 983	145 103	93,3	92,4	6,6	7,4
21-Realister, sivilingeniører	46 892	59 393	95,9	95,9	4,1	3,9
22-Biologiske og medisinske yrker	15 728	17 306	92,5	92,0	7,5	8,0
23-Undervisningsyrker (min. 4 års uni./høyskole)	19 960	22 958	91,8	86,6	8,2	13,4
24-Høyere saksbehandlere innen off.adm.	15 092	8 587	96,0	97,9	3,0	2,1
25-Andre akademiske yrker	25 311	36 858	88,5	89,2	11,5	10,3
3. HØYSKOLEYRKER	224 130	251 443	93,6	90,8	6,1	9,0
31-Ingeniører, teknikere mfl.	88 925	94 521	97,0	93,5	2,5	6,2
32-Yrker innen biologi og helsevesen	11 485	12 951	85,5	79,8	14,5	20,2
33-Undervisningsyrker (1-3 års høyskoleutd.)	29 612	32 904	88,2	86,6	11,4	13,1
34-Lavere saksbehandlere	94 108	111 067	93,0	91,0	6,8	8,8
4. KONTORYRKER	59 300	59 641	83,5	82,6	16,5	16,8
41-Kontoryrker	52 964	51 356	85,4	85,8	14,6	14,0
42-Kundeserviceyrker	6 335	8 285	67,3	63,2	32,7	34,3
5. SALGS- OG SERVICEYRKER	117 452	137 001	74,1	68,4	25,8	31,1
51-Yrker innen pers. tjenesteyting og sikkerhetsarb.	65 829	76 666	76,5	73,1	23,5	26,0
52-Salgs- og modellyrker mv.	51 622	60 335	71,0	62,5	28,6	37,5
6. BØNDER, FISKERE O.L.	69 643	54 432	79,3	79,6	20,3	18,6
61-Yrker innen jordbruk	50 132	38 204	75,9	77,7	24,1	21,1
62-Yrker innen skogbruk	3 972	3 673	80,6	81,8	19,4	18,2
63-Yrker innen oppdrett av fisk o.l.	3 838	4 268	95,2	85,4	4,8	14,6
64-Yrker innen fiske og fangst	11 701	8 287	87,8	84,6	9,8	9,2
7. HÅNDVERKERE	240 008	229 818	96,3	94,4	3,5	5,4
71-Steinfag-, bygnings- og anleggsarbeidere	90 354	93 688	97,1	93,9	2,9	6,0
72-Metall- og maskinarbeidere, elektrikere o.l.	113 965	102 905	97,3	95,8	2,7	4,0
73-Presisjonsarb., grafiske arb., kunsthåndverkere	8 959	9 062	92,1	92,9	5,8	7,1
74-Andre håndverkere og fagarbeidere	26 730	24 164	91,0	91,1	8,4	8,9
8. OPERATØRER, SJÅFØRER O.L.	157 790	144 443	95,0	92,8	5,0	6,4
81-Prosessoperatører mv.	31 175	27 036	94,7	90,3	5,3	7,3
82-Maskinoperatører	47 547	36 395	97,3	93,8	2,7	5,6
83-Transportarb. og operatører av mobile maskiner	79 068	81 012	93,7	93,2	6,3	6,5
9. ANDRE YRKER	64 970	56 723	77,3	71,0	22,2	28,0
91-Hjelpearbeidere innen tjenesteyting	17 995	24 011	50,2	51,1	49,8	48,3
92-Hjelpearbeidere innen jord-, skogbruk og fiske		140				100,0
93-Hjelpearbeidere innen bygg, anlegg, industri osv.	16 512	10 867	70,9	69,0	29,1	31,0
00-Uoppgitt eller yrker som ikke kan identifiseres	2 708	3 478	77,3	74,9	17,4	16,1
01-Militære yrker	27 755	18 228	98,8	98,2	0,6	1,1

Tabell B36. Sysselsatte etter heltid/deltid og 2siffer yrke. Kvinner. Prosent. 4. kvartal 1997 og 2002

	I ALT		HELTID		DELTID	
	1997	2002	1997	2002	1997	2002
I ALT	1 020 792	1 068 252	54,0	56,3	45,8	43,3
1. LEDERYRKER	40 831	51 145	83,3	88,3	16,7	11,7
11-Politiker og toppledere i offentlig adm.	1 374	1 810	62,5	72,4	37,5	27,6
12-Ledere i store og mellomstore bedr. og off. adm.	28 160	41 493	84,7	91,3	15,3	8,7
13-Ledere av små bedrifter	11 298	7 842	82,4	75,9	17,6	24,1
2. AKADEMISKE YRKER	79 421	107 181	73,4	77,4	26,3	22,4
21-Realister, sivilingeniører	7 173	13 176	85,3	86,7	14,7	13,3
22-Biologiske og medisinske yrker	21 614	25 387	61,6	66,9	38,4	33,1
23-Undervisningsykker (min. 4 års uni./høyskole)	20 262	25 864	77,4	74,2	22,6	25,8
24-Høyere saksbehandlere innen off.adm.	11 935	14 154	84,6	90,4	15,4	9,6
25-Andre akademiske yrker	18 437	28 599	70,8	78,9	27,9	20,3
3. HØYSKOLEYRKER	226 137	280 327	67,3	65,5	32,6	33,9
31-Ingeniører, teknikere mfl.	8 493	15 420	81,6	84,3	18,4	15,7
32-Yrker innen biologi og helsevesen	62 574	74 927	51,8	52,2	48,2	47,1
33-Undervisningsykker (1-3 års høyskoleutd.)	66 842	73 763	68,9	66,8	31,0	32,4
34-Lavere saksbehandlere	88 229	116 216	75,8	70,7	24,2	28,9
4. KONTORYRKER	166 227	120 073	60,6	64,9	39,2	34,8
41-Kontoryrker	133 210	97 443	63,2	64,4	36,7	35,4
42-Kundeserviceyrker	33 017	22 631	50,4	67,1	49,6	31,9
5. SALGS- OG SERVICEYRKER	334 513	364 440	38,8	39,8	61,1	59,9
51-Yrker innen pers. tjenesteyting og sikkerhetsarb.	233 907	246 844	39,8	42,2	60,0	57,4
52-Salgs- og modellyrker mv.	100 606	117 595	36,3	34,7	63,5	64,9
6. BØNDER, FISKERE O.L.	21 869	16 308	42,8	46,4	55,6	51,3
61-Yrker innen jordbruk	20 498	15 541	44,0	45,9	55,3	51,7
62-Yrker innen skogbruk
63-Yrker innen oppdrett av fisk o.l.	728	536	.	37,7	72,7	62,3
64-Yrker innen fiske og fangst	643	231	53,6	100,0	46,4	.
7. HÅNDVERKERE	19 210	16 423	66,9	68,6	32,1	31,4
71-Steinfag-, bygnings- og anleggsarbeidere	1 617	2 227	85,5	70,4	14,5	29,6
72-Metall- og maskinarbeidere, elektrikere o.l.	3 024	1 526	84,0	67,2	16,0	32,8
73-Presisjonsarb., grafiske arb., kunsthåndverkere	4 918	4 523	67,4	72,3	32,6	27,7
74-Andre håndverkere og fagarbeidere	9 650	8 147	58,2	66,4	39,8	33,6
8. OPERATØRER, SJÅFØRER O.L.	32 577	30 609	74,7	67,9	25,3	32,1
81-Prosessoperatører mv.	2 574	3 006	96,7	81,4	3,3	18,6
82-Maskinoperatører	26 247	23 550	73,4	66,4	26,6	33,6
83-Transportarb. og operatører av mobile maskiner	3 756	4 052	68,5	66,8	31,5	33,2
9. ANDRE YRKER	100 005	81 747	30,0	33,1	69,6	66,3
91-Hjelpearbeidere innen tjenesteyting	88 674	75 236	25,9	30,8	73,6	68,9
92-Hjelpearbeidere innen jord-, skogbruk og fiske	255	114	44,4	.	55,6	100,0
93-Hjelpearbeidere innen bygg, anlegg, industri osv.	9 223	4 541	63,1	60,8	36,9	39,2
00-Uoppgitt eller yrker som ikke kan identifiseres	1 531	1 542	51,3	50,3	48,7	30,7
01-Militære yrker	323	314	100,0	100,0	.	.

Tabell B43. Sysselsatte etter heltid/deltid, kjønn og arbeidstidsordning. Prosent. 4. kvartal 1997 og 2002

	I ALT		HELTID		DELTID	
	1997	2002	1997	2002	1997	2002
I alt	2 196 463	2 302 989	73,4	73,4	26,3	26,1
SKIFT ELLER TURNUS	281 521	455 263	63,3	65,1	36,2	34,3
Herav:						
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	165 713	312 468	61,0	62,7	38,4	36,9
Kvelds- og/eller nattarbeid	50 959	82 684	67,6	68,3	31,4	31,0
Alle ordningene	20 140	31 984	70,0	76,4	29,5	22,5
IKKE SKIFT ELLER TURNUS	332 262	245 711	70,1	70,4	29,6	28,7
Herav:						
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	252 583	189 636	73,5	72,5	26,2	26,8
Kvelds- og/eller nattarbeid	79 678	56 075	59,0	63,0	40,7	35,4
Menn	1 188 646	1 219 845	89,3	88,6	10,3	10,8
SKIFT ELLER TURNUS	125 705	185 255	84,4	86,9	15,1	12,3
Herav:						
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	67 025	108 513	82,9	86,8	16,4	12,5
Kvelds- og/eller nattarbeid	28 364	44 364	86,2	85,4	13,5	14,1
Alle ordningene	12 924	22 074	82,9	89,0	16,3	9,3
IKKE SKIFT ELLER TURNUS	197 260	153 931	86,2	83,7	13,4	15,6
Herav:						
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	155 068	120 212	87,8	85,2	11,9	14,1
Kvelds- og/eller nattarbeid	42 192	33 718	80,4	78,3	19,2	20,8
Kvinner	1 007 817	1 083 144	54,5	56,3	45,2	43,2
SKIFT ELLER TURNUS	155 815	270 008	46,3	50,1	53,2	49,4
Herav:						
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	98 688	203 954	46,2	49,9	53,4	49,9
Kvelds- og/eller nattarbeid	22 595	38 319	44,3	48,6	54,0	50,5
Alle ordningene	7 216	9 910	46,9	48,1	53,1	51,9
IKKE SKIFT ELLER TURNUS	135 001	91 780	46,4	48,0	53,4	50,9
Herav:						
Lørdags- og/eller søndagsarbeid	97 514	69 423	50,8	50,6	48,9	48,7
Kvelds- og/eller nattarbeid	37 486	22 357	35,0	40,0	65,0	57,5

Tabell B44. Sysselsatte etter heltid/deltid, kjønn og kommunetype. Prosent. 4. kvartal 1997 og 2002

	I ALT		HELTID		DELTID	
	1997	2002	1997	2002	1997	2002
I alt	2 209 384	2 267 392	73,7	73,1	26,1	26,5
Primærnæringskommuner	98 945	103 679	68,5	70,0	30,9	29,3
Blandede landbruks- og industrikomm.	101 816	99 415	68,3	68,0	31,7	31,4
Industrikommuner	201 818	212 274	70,6	68,5	29,3	30,9
Mindre sentral, blandede tj. og industri	187 641	192 719	71,3	69,0	28,5	30,4
Sentral, blandede tj. og industri	618 964	641 202	71,6	71,7	28,2	28,0
Mindre sentral tj.ytings- og industrikomm	157 415	159 046	73,0	72,6	26,8	26,7
Sentral tj.ytingskommuner	842 394	858 587	77,8	77,3	22,0	22,3
Menn	1 188 593	1 198 996	90,5	88,1	9,3	11,5
Primærnæringskommuner	53 792	54 272	92,3	90,2	7,4	9,5
Blandede landbruks- og industrikomm.	56 597	53 208	89,5	88,3	10,5	11,1
Industrikommuner	115 201	114 091	89,7	88,3	10,3	11,2
Mindre sentral, blandede tj. og industri	101 254	97 436	91,1	86,2	8,6	13,0
Sentral, blandede tj. og industri	333 760	339 722	89,7	87,1	10,1	12,6
Mindre sentral tj.ytings- og industrikomm	82 504	84 500	91,0	88,3	8,6	10,9
Sentral tj.ytingskommuner	445 486	455 415	91,0	88,9	8,8	10,7
Kvinner	1 020 792	1 068 396	54,0	56,3	45,8	43,3
Primærnæringskommuner	45 153	49 407	40,3	47,9	59,0	51,1
Blandede landbruks- og industrikomm.	45 219	46 207	41,8	44,6	58,2	54,8
Industrikommuner	86 617	98 183	45,2	45,5	54,4	53,9
Mindre sentral, blandede tj. og industri	86 387	95 283	48,1	51,4	51,9	48,1
Sentral, blandede tj. og industri	285 204	301 480	50,5	54,3	49,4	45,4
Mindre sentral tj.ytings- og industrikomm	74 911	74 546	53,1	54,9	46,9	44,6
Sentral tj.ytingskommuner	396 907	403 172	62,9	64,2	36,9	35,5

Tidligere utgitt på emneområdet

Previously issued on the subject

Norges offisielle statistikk (NOS)

- B 965: Arbeidsmarkedsstatistikk 1990
- C 20: Arbeidsmarkedsstatistikk 1991
- C 87: Arbeidsmarkedsstatistikk 1992
- C 148: Arbeidsmarkedsstatistikk 1993
- C 256: Arbeidsmarkedsstatistikk 1994
- C 325: Arbeidsmarkedsstatistikk 1995
- C 467: Arbeidsmarkedsstatistikk 1996-1997
- C 704: Levekårsundersøkinga 1996-1998
- C 10: Tidsbruk og tidsorganisering 1970-90
- C 720: Tidsbruksundersøkelsen 2000/2001
- C 629: Nasjonalregnskapsstatistikk 1992-1999

Sosiale og økonomiske studier (SØS)

- 71: Normalisering av deltidsarbeidet

Økonomiske analyser (ØA)

- 3/98 Deltidsansatte som delvis arbeidsledige

Samfunnsspeilet

- 5/00 Flere småbarnsmødre har blitt deltidsarbeidere

De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter

Recent publications in the series Reports

- 2002/35 T. Smith, S.E. Stave og J.K. Undelstvedt: Ressursinnsats, utslipp og rensing i den kommunale avløpsektoren. 2001. 2002. 81s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5216-4
- 2003/1 V.V. Holst Bloch og M. Steinnes: Fritidshusområder 2002. 2002. 51s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5220-2
- 2003/2 I. Johansen: Redusert matmoms - en analyse av prisutviklingen i kiosker og bensinstasjoner. 22s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5222-9
- 2003/3 T. Bye og E. Fjærli: Dagens skattesystem i kraftsektoren - finnes det bedre alternativer? 38s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5252-0
- 2003/4 T.P. Bøe: Funksjonshemmede på arbeidsmarkedet - rapport fra tilleggsundersøkelse til Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) 2. kvartal 2002. 2003. 45s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5254
- 2003/5 R.H. Ktterød: Tid til barna? Tidsbruk og samvær med barn og blant mødre med barn i kontantstøttealder. 2003. 56s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6230-5
- 2003/6 M. Aagaard Walle: Overholder bedriftene i Norge miljøreguleringene? 2003. 42s. 155 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6354-9
- 2003/7 A. Finstad og K. Rypdal: Utslipp til luft av kobber, krom og arsen i Norge. Dokumentasjon av metode og resultater. 2003. 33s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6356-5
- 2003/8 M.I. Kirkeberg, J. Epland og M. Hagesæther: Barnefamiliers inntektsutvikling 1990-2000. 2003. 27s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6358-1
- 2003/9 S. Vatne Pettersen: Barnefamiliers tilsynsordninger, yrkesdeltakelse og bruk av kontantstøtte våren 2002. 2003. 131s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6364-6
- 2003/10 T. Langer Andersen og J.H. Wang: Konjunkturbarometeret. 2003. 56s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6368-9
- 2003/11 F.R. Aune: Fremskrivinger for kraftmarkedet til 2020. Virkninger av utenlands kabler og fremtskydet gasskraftutbygging. 2003. 35s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6372-7
- 2003/12 J. Lyngstad og J. Epland: Barn av enslige forsørgere i lavinntekthusholdninger. En analyse basert på registerdata. 2003. 96s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6377-8
- 2003/13 D. Fredriksen, K. Massey Heide, E. Holmøy og N.M. Stølen: Makroøkonomiske virkninger av endringer i pensjonssystemet. 91s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-5173-7
- 2003/14 B. Aardal, H. Valen, R. Karlsen, Ø. Kleven og T.M. Normann: Valgundersøkelsen 2001. 2003. Dokumentasjon- og tabellrapport. 183s. 260 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6408-1
- 2003/15 A. Finstad, G. Haakonsen og K. Rypdal: Utslipp til luft av partikler i Norge. Dokumentasjon av metode og resultater. 2003 45s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6424-3
- 2003/16 A. Snellingen Bye, G.I. Gundersen og J.K. Undelstvedt: Resultatkontroll i jordbruk 2003. Jordbruk og miljø. 2003. 95s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6429-4
- 2003/17 R. Straumann: Exporting Pollution? Calculating the embodied emissions in trade for Norway. 2003. 33s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6487-1
- 2003/18 O. Vaage: Yrkesliv eller pensjonisttilværelse. Levekår og tidsbruk i aldersgruppen 62-66 år. 2003. 64s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6499-5
- 2003/19 T. Bye og P.M. Bergh. Utviklingen i energiforbruket i Norge i 2002-2003. 2003. 42s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6508-8
- 2003/20 B. Halvorsen og R. Nesbakken: Hvilke husholdninger rammes av høye strømpriser? En fordelingsanalyse på mikrodata. 2003. 23s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6511-8
- 2003/21 T. Bye, P.V. Hansen og F.R. Aune: Utviklingen i energimarkedet i Norden i 2002-2003. 2003. 39s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6513-4